EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel, 27.03.1996
KOM(96) 135 lopull.

96/092 (AVC)

Ehdotus:

NEUVOSTON JA KOMISSION PÄÄTÖS

tehty

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Georgian kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tekemisestä

(kommission esittämä)

Perustelut

1. Liitteenä oleva ehdotus neuvoston ja komission päätökseksi on oikeudellinen asiakirja Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Georgian kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tekemiseksi.

2. Neuvoston annettua neuvotteluohjeet 5 päivänä lokakuuta 1992 neuvottelut Georgian kanssa käytiin vuoden 1995 aikana. Sopimus parafoitiin 15 päivänä joulukuuta 1995 kahden neuvottelukierroksen jälkeen.

3. Sopimus on sekasopimus, jonka soveltamisalaan kuuluu sekä yhteisöjen että jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvia aloja, ja se tehdään alustavasti kymmenen vuoden määräajaksi.

   Sopimuksella aloitetaan poliittinen vuoropuhelu. Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat myös tavarakauppa, työolot, yhtiöiden sijoittautuminen ja toiminta, rajojen yli ulottuvien palvelujen tarjonta, maksut ja pääomat, kilpailu, henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelu, yhteistyö lainsäädännön alalla, taloudellinen yhteistyö, yhteistyö kansanvaltaan ja ihmisoikeuksiin liittyvissä kysymyksissä, yhteistyö laittoman toiminnan ja laittoman maahanmuuton torjunnassa, yhteistyö kulttuurin alalla ja rahoitusyhteistyö.

   Sopimukseen sisältyy lauseke sen soveltamisen keskeyttämisestä myös yksipuolisesti, jos niitä oleellisia osia, joihin sopimus perustuu, eli kansanvallan, ihmisoikeuksien ja markkinatalouden periaatteiden kunnioittamista, katsotaan merkittävästi rikotun.

   Sopimuksella luodaan sen täytäntöönpanemiseksi tarvittava institutionaalinen rakenne, joka koostuu yhteistyöneuvostosta, yhteistyökomiteasta ja parlamentaarisesta yhteistyökomiteasta.

   Tulliyhteistyöstä määrätään erillisessä pöytäkirjassa.

4. Sopimus korvaa yhteisön ja Georgian kauppasuhteiden osalta Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön ja Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton välisestä kaupasta sekä kaupallisesta ja taloudellisesta yhteistyöstä 18 päivänä joulukuuta 1989 tehdyn sopimuksen.

5. Kolmella yhteisöllä (EY, EURATOM JA EHTY) on erilaiset sopimuksen allekirjoittamista ja tekemistä koskevat menettelyt.

   Euroopan yhteisön on otettava huomioon tuomioistuimen 15 päivänä marraskuuta 1994 antama lausunto N:o 1/94, joka koskee Euroopan yhteisön toimivaltaa allekirjoittaa Uruguayn kierroksella aikaansaadut sopimukset.

1a

Sopimuksen tekemiseksi:

- saatuaan Euroopan parlamentin puoltavan lausunnon neuvosto tekee sopimuksen Euroopan yhteisön puolesta perustamissopimuksen 54 artiklan 2 kohdan, 57 artiklan 2 kohdan viimeisen virkkeen sekä 73 c artiklan 2 kohdan, 75 artiklan, 84 artiklan 2 kohdan, 113 artiklan ja 235 artiklan, yhdessä 228 artiklan 2 kohdan toisen virkkeen ja 228 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan kanssa, mukaisesti tekemällä liitteenä olevan päätöksen,

- komissio tekee päätöksen Euroopan atomienergiayhteisön puolesta neuvoston hyväksyttyä sen atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 101 artiklan toisen kohdan mukaisesti,

- komissio tekee sopimuksen Euroopan hiili- ja teräsyhteisön puolesta EHTY:n perustamissopimuksen 95 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti kuultuaan neuvoa-antavaa komiteaa ja saatuaan neuvoston yksimielisen suostumuksen.

Kaikkien jäsenvaltioiden on ratifioitava sopimus, koska se on sekasopimus.

6. Edellä olevat näkökohdat huomioon ottaen komissio ehdottaa, että neuvosto tekee liitteenä olevan päätöksen.

NEUVOSTON JA KOMISSION PÄÄTÖS

tehty

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Georgian kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tekemisestä

(EHTY/EY/ EURATOM)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, ja

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, jotka

ottavat huomioon Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen,

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 54 artiklan 2 kohdan, 57 artiklan 2 kohdan viimeisen virkkeen, 73 c artiklan 2 kohdan, 75 artiklan, 84 artiklan 2 kohdan, 113 artiklan ja 235 artiklan yhdessä 228 artiklan 2 kohdan toisen virkkeen ja 3 kohdan toisen alakohdan kanssa,

ottavat huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 101 artiklan toisen kohdan,

ottavat huomioon Euroopan parlamentin puoltavan lausunnon,

ottavat huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 101 artiklan mukaisesti annetun neuvoston hyväksymisen,

ovat kuulleet EHTY:n neuvoa-antavaa komiteaa ja talous- ja sosiaalikomiteaa ja saaneet neuvoston yksimielisen suostumuksen,

sekä katsovat, että

..... allekirjoitetulla Euroopan unionin ja Georgian kumppanuutta ja yhteistyötä koskevalla sopimuksella edistettäisiin Euroopan yhteisöjen tavoitteiden saavuttamista,

kyseisen sopimuksen tarkoituksena on vahvistaa erityisesti 18 päivänä joulukuuta 1989 allekirjoitetulla Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön ja Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton välisestä kaupasta sekä kaupallisesta ja taloudellisesta yhteistyöstä tehdyllä sopimuksella luotuja siteitä,

jotkut sopimuksessa määrätyt yhteisön kauppapolitiikan soveltamisalaan kuulumattomia aloja koskevat velvollisuudet vaikuttavat yhteisön säädöksillä, erityisesti sijoittautumista ja liikennettä koskevilla säädöksillä, käyttöönotettuihin menettelyihin,

1c

sopimuksessa asetetaan yhteisölle tiettyjä pääomien liikkumista sekä yhteisön ja Georgian välisiä maksuja koskevia velvollisuuksia, ja

sopimuksessa määrättyjen ja yhteisön toimivaltaan kuuluvien tiettyjen toimenpiteiden osalta määrätään Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa valtuuksista ainoastaan 235 artiklassa,

OVAT PÄÄTTÄNEET SEURAAVAA:

1 artikla

Hyväksytään Euroopan yhteisön, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön sekä Euroopan atomienergiayhteisön puolesta Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Georgian kumppanuus- ja yhteistyösopimus sekä pöytäkirja, julistukset ja kirjeenvaihto.

2 artikla

1. Neuvosto määrittää komission ehdotuksesta kannan, jonka yhteisö vahvistaa yhteistyöneuvostossa, tai tarvittaessa komissio määrittää sen joka kerta Euroopan yhteisön, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön sekä Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen asiaa koskevien määräysten mukaisesti.

2. Neuvoston puheenjohtaja toimii kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen 79 artiklan mukaisesti yhteistyöneuvoston puheenjohtajana ja esittää yhteisön kannan. Komission edustaja toimii yhteistyökomitean työjärjestyksen mukaisesti sen puheenjohtajana ja esittää yhteisön kannan.

3 artikla

Neuvoston puheenjohtaja antaa sopimuksen 100 artiklassa määrätyn ilmoituksen Euroopan yhteisön puolesta. Komission puheenjohtaja antaa kyseisen ilmoituksen Euroopan atomienergiayhteisön ja Euroopan hiili- ja teräsyhteisön puolesta.

Tehty Brysselissä

1 cl

Päätösasiakirja

BELGIAN KUNINGASKUNNAN

TANSKAN KUNINGASKUNNAN,

SAKSAN LIITTOTASAVALLAN,

HELLEENIEN TASAVALLAN,

ESPANJAN KUNINGASKUNNAN,

RANSKAN TASAVALLAN,

IRLANNIN,

ITALIAN TASAVALLAN,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNNAN,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNNAN,

ITÄVALLAN TASAVALLAN,

PORTUGALIN TASAVALLAN,

SUOMEN TASAVALLAN,

RUOTSIN KUNINGASKUNNAN ja

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN,

jotka ovat EUROOPAN YHTEISÖN perustamissopimuksen, EUROOPAN HIILI- JA TERÄSYHTEISÖN perustamissopimuksen ja EUROOPAN ATOMIENERGIAYHTEISÖN perustamissopimuksen sopimuspuolia,

jäljempänä 'jäsenvaltiot', ja

EUROOPAN YHTEISÖN, EUROOPAN ATOMIENERGIAYHTEISÖN ja EUROOPAN HIILI- JA TERÄSYHTEISÖN,

jäljempänä 'yhteisö',

täysivaltaiset edustajat sekä

le

Georgian täysivaltaiset edustajat,

jotka ovat kokoontuneet ....kuun ..... päivänä vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäkuusi allekirjoittamaan Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Georgian kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen, jäljempänä 'kumppanuus- ja yhteistyösopimus', ovat hyväksyneet seuraavan tekstin:

Kumppanuus- ja yhteistyösopimus sekä pöytäkirja hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta tulliasioissa.

Jäsenvaltioiden ja yhteisön täysivaltaiset edustajat sekä Georgian täysivaltaiset edustajat ovat hyväksyneet seuraavat yhteiset julistukset ja liittäneet ne tähän päätösasiakirjaan:

Yhteinen julistus sopimuksen 5 artiklasta

Yhteinen julistus sopimuksen 14 artiklasta

Yhteinen julistus käsitteestä "valvonta" 24 artiklan b kohdassa ja 36 artiklassa

Yhteinen julistus sopimuksen 35 artiklasta

Yhteinen julistus sopimuksen 42 artiklasta

Yhteinen julistus sopimuksen 94 artiklasta.

Jäsenvaltioiden ja yhteisön täysivaltaiset edustajat sekä Georgian täysivaltaiset edustajat ovat myös ottaneet huomioon jäljempänä olevan ja tähän päätösasiakirjaan liitetyn kirjeenvaihdon:

Yhtiöiden sijoittautuminen.

Jäsenvaltioiden ja yhteisön täysivaltaiset edustajat sekä Georgian täysivaltaiset edustajat ovat myös ottaneet huomioon jäljempänä olevan ja tähän päätösasiakirjaan liitetyn julistuksen:

Ranskan tasavallan yksipuolinen julistus merentakaisista maista ja alueista

Tehty Brysselissä ..... vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäkuusi.

Neuvoston ja Euroopan yhteisöjen komission puolesta,

Georgian puolesta,

1 f

EUROOPAN YHTEISÖJEN JA NIIDEN JÄSENVALTIOIDEN SEKÄ GEORGIAN KUMPPANUUS- JA YHTEISTYÖSOPIMUS

KUMPPANUUS- JA YHTEISTYÖSOPIMUS

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Georgian välisen kumppanuuden perustamisesta

BELGIAN KUNINGASKUNTA,

TANSKAN KUNINGASKUNTA,

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,

HELLEENIEN TASAVALTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNTA,

RANSKAN TASAVALTA,

IRLANTI,

ITALIAN TASAVALTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA,

ITÄVALTA,

PORTUGALIN TASAVALTA,

SUOMI,

RUOTSIN KUNINGASKUNTA,

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA,

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen sopimuspuolet,

jäljempänä 'jäsenvaltiot', ja

EUROOPAN YHTEISÖ, EUROOPAN HIILI- JA TERÄSYHTEISÖ SEKÄ EUROOPAN ATOMIENERGIAYHTEISÖ,

jäljempänä 'yhteisö', sekä

GEORGIA, jotka

OTTAVAT HUOMIOON yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Georgian väliset siteet ja yhteiset arvot,

TUNNUSTAVAT yhteisön ja Georgia haluavan lujittaa näitä siteitä sekä perustaa kumppanuus ja yhteistyö, joilla lujitettaisiin ja laajennettaisiin niitä suhteita, jotka luotiin 18 päivänä joulukuuta 1989 allekirjoitetulla Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton kauppaa sekä kaupallista ja taloudellista yhteistyötä koskevalla sopimuksella,

OTTAVAT HUOMIOON yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Georgian sitoutumisen lujittaa poliittisia ja taloudellisia vapauksia, jotka ovat itse kumppanuuden perusta,

OTTAVAT HUOMIOON sopimuspuolten sitoutumisen edistää kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta sekä riitojen rauhanomaista ratkaisua ja tehdä tätä päämäärää varten yhteistyötä Yhdistyneissä Kansakunnissa ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestössä,

OTTAVAT HUOMIOON yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Georgian lujan sitoumuksen panna kokonaisuudessaan täytäntöön kaikki periaatteet ja määräykset, jotka sisältyvät Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokouksen (ETYK) päätösasiakirjaan, Wienin ja Madridin seurantakokousten päätösasiakirjoihin, taloudellista yhteistyötä koskevan Bonnin ETY-kokouksen asiakirjaan, uutta Eurooppaa koskevaan Pariisin peruskirjaan, Helsingin ETYK-asiakirjaan "Muutoksen haasteet" vuodelta 1992 sekä muihin ETYJ:n olennaisiin asiakirjoihin,

TUNNUSTAVAT tämän asian yhteydessä, että tukemalla Georgian itsenäisyyttä, täysivaltaisuutta ja alueellista koskemattomuutta myötävaikutetaan Euroopan rauhan ja vakaiden olojen turvaamiseen,

OVAT VAKUUTTUNEITA oikeusvaltion periaatteen ja ihmisoikeuksien, erityisesti vähemmistöjen ihmisoikeuksien, kunnioittamisen, vapaisiin ja kansanvaltaisiin vaaleihin perustuvan monipuoluejärjestelmän perustamisen sekä markkinatalouteen siirtymiseksi tarkoitetun taloudellisen vapauttamisen tärkeydestä, ja tunnustavat Georgian pyrkimykset luoda kyseisiin periaatteisiin perustuvia poliittisia ja taloudellisia järjestelmiä,

USKOVAT, että tämän kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen täydellinen täytäntöönpano riippuu Georgian poliittisten, taloudellisten ja oikeudellisten uudistusten jatkumisesta ja toteutumisesta sekä yhteistyössä tarvittavien tekijöiden käyttöönotosta ja että se vaikuttaa tähän jatkumiseen ja toteutumiseen erityisesti Bonnin ETY-kokouksessa tehtyjen päätelmien perusteella,

HALUAVAT kannustaa alueellista yhteistyötä tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla naapurimaiden kanssa alueen hyvinvoinnin ja vakauden edistämiseksi, erityisesti yhteistyön ja keskinäisen luottamuksen edistämiseksi Transkaukasian itsenäisten valtioiden ja muiden naapurivaltioiden välillä tarkoitettujen aloitteiden osalta,

HALUAVAT aloittaa säännöllisen poliittisen vuoropuhelun yhteisen edun mukaisista kahdenvälisistä, alueellisista ja kansainvälisistä kysymyksistä sekä kehittää sitä,

TUNNUSTAVAT Georgian halun solmia läheisen yhteistyön eurooppalaisten toimielinten kanssa ja TUKEVAT sitä,

OTTAVAT HUOMIOON tarpeen edistää investointitoimintaa Georgiassa, energia-ala mukaan lukien, ja sen, että yhteisö ja sen jäsenvaltiot pitävät tärkeinä yhtäläisiä edellytyksiä energiatuotteiden kauttakulkuun ja vientiin, vahvistavat Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Georgian sitoutumisen Euroopan energiaperuskirjaan sekä energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen ja energian peruskirjan pöytäkirjan energiatehokkuudesta ja siihen liittyvistä näkökohdista täysimääräiseen täytäntöönpanoon,

KIINNITTÄVÄT HUOMIOTA yhteisön haluun tehdä taloudellista yhteistyötä sekä antaa tarvittaessa teknistä apua,

PITÄVÄT MIELESSÄ sopimuksen hyödyn Georgian sekä Euroopan ja naapurialueiden laajan yhteistyöalueen vähittäisen lähentämisen edistämisessä ja Georgian asteittaisessa yhdentymisessä avoimeen kansainväliseen järjestelmään,

OTTAVAT HUOMIOON sopimuspuolten sitoutumisen kaupan vapauttamiseen Maailman kauppajärjestön (WTO) sääntöjen mukaisesti,

OVAT TIETOISIA tarpeesta parantaa liiketoimintaa ja investointeja koskevia edellytyksiä sekä yhtiöiden perustamiseen, työvoimaan, palvelujen tarjontaan ja pääomien liikkuvuuteen liittyviä edellytyksiä,

OVAT VAKUUTTUNEITA, että tämä sopimus luo uudet olosuhteet sopimuspuolten välisille taloudellisille suhteille ja erityisesti kaupan ja investointien kehittämiselle, jotka ovat olennaisen tärkeitä talouden rakenneuudistuksen ja teknologian nykyaikaistamisen kannalta,

HALUAVAT luoda tiiviin yhteistyön ympäristönsuojelun alalla ottaen huomioon sopimuspuolten välisen keskinäisen riippuvuuden tällä alalla,

TUNNUSTAVAT laittoman maahanmuuton ehkäisemiseksi ja valvomiseksi tehtävän yhteistyön olevan yksi tämän sopimuksen pääasiallisista tavoitteista,

HALUAVAT luoda perustan yhteistyölle kulttuurin alalla ja parantaa tiedon kulkua,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

Perustetaan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Georgian välinen kumppanuus. Tämän kumppanuuden tavoitteena on:

- luoda asianmukainen rakenne sopimuspuolten väliselle poliittiselle vuoropuhelulle, jolla mahdollistettaisiin poliittisten suhteiden kehittäminen,

- tukea Georgiaa sen pyrkimyksissä lujittaa kansanvaltaansa ja kehittää talouttaan sekä saattaa päätökseen markkinatalouteen siirtyminen,

- edistää kauppaa ja investointeja sekä sopimuspuolten välisiä sopusointuisia taloudellisia suhteita niiden kestävän taloudellisen kehityksen kannustamiseksi,

- luoda perusta lainsäädännölliselle, taloudelliselle ja yhteiskunnalliselle, yhteistyölle, rahoitusyhteistyölle, muulle kuin sotilaalliselle tieteelliselle yhteistyölle, teknologiselle yhteistyölle ja kulttuurin alan yhteistyölle.

I OSASTO

Yleiset periaatteet

2 artikla

Sopimuspuolten sisäiset ja ulkoiset toimintaperiaatteet perustuvat kansanvallan, kansainvälisen oikeuden periaatteiden ja ihmisoikeuksien, sellaisina kuin ne määritellään erityisesti Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjassa, Helsingin päätösasiakirjassa ja uutta Eurooppaa koskevassa Pariisin peruskirjassa, sekä markkinatalouden periaatteiden, mukaan lukien Bonnin ETY-kokouksen asiakirjoissa ilmaistut periaatteet, kunnioittamiseen, ja ne muodostavat olennaisen osan kumppanuutta ja tätä sopimusta.

3 artikla

Sopimuspuolet pitävät oman alueen hyvinvoinnin ja vakauden varmistamiseksi olennaisen tärkeänä sitä, että Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton hajotessa syntyneet tai itsenäisyytensä palauttaneet itsenäiset valtiot, jäljempänä 'itsenäiset valtiot', jatkaisivat ja kehittäisivät keskinäistä yhteistyötään hyvien naapurisuhteiden hengessä noudattaen Helsingin päätösasiakirjan periaatteita ja kansainvälistä oikeutta, ja ne pyrkivät kaikin tavoin edistämään tätä prosessia.

3 a artikla

Sopimuspuolet tarkastelevat tarpeen mukaan olosuhteiden muutosta Georgiassa, erityisesti taloudellisten olosuhteiden ja markkinatalouteen tähtäävien taloudellisten uudistusten toteuttamisen osalta. Yhteistyöneuvosto voi tehdä suosituksia sopimuspuolille minkä tahansa tämän sopimuksen osan kehittämisestä kyseisten olosuhteiden perusteella.

II OSASTO

Poliittinen vuoropuhelu

4 artikla

Sopimuspuolet aloittavat säännöllisen poliittisen vuoropuhelun, jota ne aikovat kehittää ja vahvistaa. Tämä vuoropuhelu edistää ja lujittaa yhteisön ja Georgian välistä lähentymistä, tukee kyseisessä maassa tällä hetkellä tapahtuvia poliittisia ja taloudellisia muutoksia sekä edistää uusien yhteistyömuotojen luomista. Poliittinen vuoropuhelu:

- lujittaa Georgian sekä yhteisön ja sen jäsenvaltioiden ja samalla koko kansanvaltaisten valtioiden yhteisön välisiä yhteyksiä. Tällä sopimuksella saavutettu taloudellinen lähentyminen johtaa läheisempiin poliittisiin suhteisiin,

- johtaa näkökantojen lisääntyneeseen lähentymiseen molempia sopimuspuolia koskevissa kansainvälisissä kysymyksissä lisäten näin alueen turvallisuutta ja vakautta sekä edistäen Transkaukasian itsenäisten valtioiden tulevaa kehitystä,

- varmistaa, että sopimuspuolet pyrkivät toimimaan yhteistyössä Euroopan vakauden ja turvallisuuden, kansanvallan periaatteiden noudattamisen sekä ihmisoikeuksien, erityisesti vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden ihmisoikeuksien, kunnioittamisen ja edistämisen vahvistamista koskevissa kysymyksissä, ja että sopimuspuolet neuvottelevat tarvittaessa oleellisista kysymyksistä.

Mainittua vuoropuhelua voidaan käydä alueellisella tasolla, tarkoituksena myötävaikuttaa alueellisten selkkausten ratkaisemiseen ja jännitteiden lieventämiseen.

5 artikla

Ministeritasolla poliittista vuoropuhelua käydään 77 artiklalla perustetussa yhteistyöneuvostossa ja muissa tapauksissa yhteisellä sopimuksella.

6 artikla

Sopimuspuolet luovat myös muita poliittisen vuoropuhelun menettelyjä ja välineitä, joita ovat erityisesti:

- korkean virkamiestason säännölliset kokoukset yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Georgian edustajien välillä,

- sopimuspuolten välisten diplomaattisten yhteyksien täysimääräinen käyttö, mukaan lukien asianmukaiset kahdenväliset ja monenväliset yhteydet, esimerkiksi Yhdistyneet Kansakunnat, ETYJ:n kokoukset ja muut yhteydet,

- kaikki muut keinot, mukaan lukien mahdolliset asiantuntijakokoukset, joilla edistettäisiin tämän vuoropuhelun vakiinnuttamista ja kehittämistä.

7 artikla

Parlamentaarisella tasolla poliittista vuoropuhelua käydään 82 artiklalla perustetussa parlamentaarisessa yhteistyökomiteassa.

III OSASTO

Tavarakauppa

8 artikla

1. Sopimuspuolet myöntävät toisilleen suosituimmuuskohtelun kaikilla aloilla seuraavien osalta:

   - tuontiin ja vientiin sovellettavat tullit ja maksut, mukaan lukien mainittujen tullien ja maksujen kantamismenetelmä,

   - tullausta, kauttakuljetusta, varastoja ja uudelleenlastausta koskevat määräykset,

   - verot ja muut sisäiset maksut, joita sovelletaan tuotuihin tavaroihin välittömästi tai välillisesti,

   - maksutavat ja kyseisten maksujen siirrot,

   - säännöt, jotka koskevat tavaroiden myyntiä, ostoa, kuljetusta, jakelua ja käyttöä kotimaan markkinoilla.

2. Edellä 1 kohdan määräyksiä ei sovelleta:

   a) etuuksiin, jotka myönnetään tulliliiton tai vapaakauppa-alueen perustamiseksi taikka tällaisen liiton tai alueen perustamisen perusteella;

   b) etuuksiin, jotka myönnetään tietyille maille tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen ja muiden kehitysmaita suosivien kansainvälisten järjestelyjen mukaisesti;

   c) etuuksiin, jotka myönnetään rajaliikenteen helpottamiseksi maille, joilla on yhteinen raja.

3. Edellä 1 kohdan määräyksiä ei sovelleta liitteessä I määriteltyihin Georgian muille Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton hajotessa syntyneille valtioille myöntämiin etuuksiin siirtymäaikana, joka päättyy Georgian liittyessä GATT:iin tai 31 päivänä joulukuuta 1998, sen mukaan, kumpi ajankohta on aikaisempi.

9 artikla

1. Sopimuspuolet sopivat, että vapaan kauttakuljetuksen periaate on tämän sopimuksen saavuttamisen olennainen edellytys.

Tässä yhteydessä kumpikin sopimuspuoli varmistaa toisen sopimuspuolen tullialueelta peräisin olevien tai sen tullialueelle tarkoitettujen tavaroiden rajoittamattoman kuljetuksen alueensa kautta tai läpi.

2. Sopimuspuolten välisissä suhteissa sovelletaan GATT-sopimuksen 5 artiklan 2, 3, 4 ja 5 kohdan määräyksiä.

3. Tämän artiklan määräykset eivät kuitenkaan rajoita erityisaloihin, erityisesti kuljetusalaan, tai sopimuspuolten välillä sovittuihin tuotteisiin, liittyvien erityismääräysten määräysten soveltamista.

10 artikla

Kumpikin sopimuspuoli myöntää lisäksi toiselle sopimuspuolelle vapautuksen väliaikaisesti maahantuotujen tavaroiden tuontimaksuista ja tulleista lainsäädäntönsä mukaisesti asiaa koskevissa muissa sopimuspuolta sitovissa kansainvälisissä yleissopimuksissa määrätyissä tapauksissa ja niissä määrättyjä menettelyjä noudattaen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kumpaakin sopimuspuolta sitovista, tavaroiden väliaikaista maahantuontia koskevista kansainvälisistä yleissopimuksista johtuvia oikeuksia ja velvollisuuksia. Otetaan huomioon edellytykset, joiden perusteella kyseinen sopimuspuoli on hyväksynyt tällaisesta yleissopimuksesta johtuvat velvollisuudet.

11 artikla

1. Georgiasta peräisin olevat tavarat tuodaan yhteisöön ilman määrällisiä rajoituksia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän sopimuksen 13, 16 ja 17 artiklan määräysten soveltamista.

2. Yhteisöstä peräisin olevat tuotteet tuodaan Georgiaan ilman määrällisiä rajoituksia ja vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän sopimuksen 13 artiklan määräysten soveltamista.

12 artikla

Tavaroiden kauppaa käydään sopimuspuolten välillä markkinahinnoin.

13 artikla

1. Kun mitä tahansa tuotetta tuodaan toisen sopimuspuolen alueelle niin suuresti lisääntyneinä määrin tai sellaisin edellytyksin, että ne aiheuttavat tai uhkaavat aiheuttaa vahinkoa samankaltaisten tai suoraan niiden kanssa kilpailevien tuotteiden kotimaisille valmistajille, yhteisö tai Georgia, kumpi tahansa on kyseessä, voi toteuttaa aiheelliset toimenpiteet seuraavien menettelyjen ja edellytysten mukaisesti.

2. Ennen toimenpiteiden toteuttamista tai tapauksissa, joihin sovelletaan 4 kohtaa mahdollisimman pian toteuttamisen jälkeen, yhteisö tai Georgia, tapauksen mukaan, voi toimittaa yhteistyöneuvostolle kaikki asiaankuuluvat tiedot molempien sopimuspuolten hyväksyttävissä olevan ratkaisun saavuttamiseksi XI osaston määräysten mukaisesti.

3. Jos sopimuspuolet eivät neuvottelujen tuloksena pääse yhteisymmärrykseen tilanteen välttämiseksi tarvittavista toimista 30 päivän kuluessa asian saattamisesta yhteistyöneuvoston käsiteltäväksi, neuvotteluja pyytänyt sopimuspuoli saa rajoittaa kyseisten tuotteiden tuontia siinä määrin ja siksi ajaksi kuin on tarpeen vahingon torjumiseksi tai korjaamiseksi taikka toteuttaa muita aiheellisia toimenpiteitä.

4. Vaikeissa olosuhteissa, joissa viive saattaisi aiheuttaa vaikeasti korjattavia vahinkoja, sopimuspuolet voivat toteuttaa toimenpiteet ennen neuvotteluja sillä edellytyksellä, että neuvottelut käydään viipymättä tällaisen toiminnan toteuttamisen jälkeen.

5. Tämän artiklan mukaisten toimenpiteiden valinnassa sopimuspuolet pitävät ensisijaisina niitä toimenpiteitä, jotka aiheuttavat vähiten häiriötä tämän sopimuksen tavoitteiden toteutumiselle.

6. Tämän artiklan määräykset eivät estä sopimuspuolia ottamasta käyttöön polkumyynnin vastaisia toimenpiteitä tai tasoitustoimenpiteitä GATTin 6 artiklan, GATTin 6 artiklan täytäntöönpanosta tehdyn sopimuksen, GATTin 6, 16 ja 23 artiklan tulkinnasta ja soveltamisesta tehdyn sopimuksen tai asiaan liittyvän kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

14 artikla

Sopimuspuolet sitoutuvat harkitsemaan tämän sopimuspuolten välistä tavarakauppaa koskevan sopimuksen määräysten kehittämistä olosuhteiden mukaan, mukaan lukien Georgian liittymisestä WTO:hon aiheutunut tilanne. Yhteistyöneuvosto voi antaa sopimuspuolille tällaista kehittämistä koskevia suosituksia, jotka voitaisiin toteuttaa sopimuspuolten välisen sopimuksen perusteella omia menettelyjä noudattaen, jos ne hyväksytään.

15 artikla

Sopimus ei estä sellaisia tuontia, vientiä tai tavaroiden kauttakuljetusta koskevia kieltoja tai rajoituksia, jotka ovat perusteltuja julkisen moraalin, yleisen järjestyksen tai turvallisuuden kannalta; ihmisten, eläinten tai kasvien terveyden ja elämän suojelemiseksi; luonnonvarojen suojelemiseksi; taiteellisten, historiallisten tai arkeologisten kansallisaarteiden suojelemiseksi taikka henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelemiseksi tai kultaa ja hopeaa koskevien sääntöjen perusteella. Nämä kiellot tai

rajoitukset eivät kuitenkaan saa olla keino mielivaltaiseen syrjintään tai sopimuspuolten välisen kaupan peiteltyyn rajoittamiseen.

16 artikla

Tämä osasto ei koske niiden tekstiilituotteiden kauppaa, jotka kuuluvat yhdistetyn nimikkeistön 50 - 63 lukuun. Näiden tuotteiden kauppaa säännellään erillisellä sopimuksella, joka parafoitiin 17 päivänä marraskuuta 1993 ja jota on väliaikaisesti sovellettu 1 päivästä tammikuuta 1993, ja sen seuraajasopimuksilla.

17 artikla

1. Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden kauppaa säännellään tämän osaston määräyksillä, lukuun ottamatta 11 artiklaa.

2. Perustetaan hiili- ja teräsasioita käsittelevä yhteydenpitoryhmä, joka muodostuu yhteisön edustajista ja Georgian edustajista.

   Yhteydenpitoryhmä vaihtaa säännöllisesti sopimuspuolia kiinnostavia hiili- ja teräsasioita koskevia tietoja.

18 artikla

Ydinaineiden kauppaa koskevat Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen määräykset. Tarvittaessa ydinaineiden kauppaa säännellään Euroopan atomienergiayhteisön ja Georgian välillä tehtävän erityissopimuksen määräykset.

IV OSASTO

LIIKETOIMINTAA JA INVESTOINTEJA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

I LUKU

Työolot

19 artikla

1. Jollei jäsenvaltioissa sovellettavasta lainsäädännöstä, edellytyksistä ja menettelyistä muuta johdu, yhteisö ja sen jäsenvaltiot pyrkivät varmistamaan, että jonkun jäsenvaltion alueella laillisesti työskenteleviä Georgian kansalaisia ei kyseisen jäsenvaltion omiin kansalaisiin verrattuna syrjitä heidän kansalaisuutensa perusteella työoloissa, palkkauksessa tai irtisanomisessa.

2. Jollei Georgiassa sovellettavasta lainsäädännöstä, edellytyksistä ja menettelyistä muuta johdu, Georgia pyrkii varmistamaan, että Georgian alueella laillisesti työskenteleviä jäsenvaltioiden kansalaisia ei syrjitä verrattuna omiin kansalaisiin heidän kansalaisuutensa perusteella työoloissa, palkkauksessa tai irtisanomisessa.

20 artikla

Yhteistyöneuvosto tarkastelee mitä parannuksia voidaan tehdä liikemiesten ja -naisten työoloihin sopimuspuolten kansainvälisten sitoumusten mukaisesti, mukaan lukien Bonnin ETY-kokouksen asiakirjassa esitetyt sitoumukset.

21 artikla

Yhteistyöneuvosto antaa 19 ja 20 artiklan täytäntöönpanoa koskevia suosituksia

II LUKU

Yhtiöiden sijoittautumista ja toimintaa koskevat edellytykset

22 artikla

1. Yhteisö ja sen jäsenvaltiot myöntävät georgialaisten yhtiöiden sijoittautumiselle, sellaisena kuin se määritellään 24 artiklan d kohdassa, yhtä hyvän kohtelun kuin mille tahansa kolmannelle maalle myönnetty kohtelu.

2. Yhteisö ja sen jäsenvaltiot myöntävät alueelleen sijoittautuneille georgialaisten yhtiöiden tytäryhtiöille näiden toiminnan osalta yhtä hyvän kohtelun kuin yhteisön yhtiöille myönnetty kohtelu, sanotun kuitenkaan rajoittamatta liitteessä IV lueteltujen varausten soveltamista.

3. Yhteisö ja sen jäsenvaltiot myöntävät alueelleen sijoittautuneille georgialaisten yhtiöiden sivuliikkeille näiden toiminnan osalta yhtä hyvän kohtelun kuin minkä tahansa kolmannen maan yhtiöiden sivuliikkeille myönnetty kohtelu.

4. Georgia myöntää yhteisön yhtiöiden sijoittautumiselle, sellaisena kuin se määritellään 24 artiklan d kohdassa, yhtä hyvän kohtelun kuin georgialaisille yhtiöille tai kolmansien maiden yhtiöille myönnetty kohtelu sen mukaan, kumpi näistä kohteluista on edullisempi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta liitteessä V lueteltujen varausten soveltamista ja jollei siinä määrätyistä edellytyksistä muuta johdu.

23 artikla

1. Edellä 22 artiklan määräyksiä ei sovelleta lento-, sisävesi- ja meriliikenteeseen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 96 artiklan määräysten soveltamista.

2. Laivanvarustamoiden toiminnan kansainväliselle meriliikenteelle tarjoamia palveluja koskevien jäljempänä lueteltujen toimien osalta, mukaan lukien eri kuljetusmuodoista koostuvat osittain merellä tapahtuvat kuljetukset, kumpikin sopimuspuoli sallii toisen sopimuspuolenyhtiöiden kaupallisen läsnäolon harjoittamisen alueellaan tytäryhtiöiden tai sivuliikkeiden muodossa siten, että sijoittautumis- ja toimintaedellytykset ovat yhtä edulliset kuin sen omille yhtiöille tai kolmansien maiden tytäryhtiöille tai sivuliikkeille myönnetyt edellytykset, sen mukaan kummat ovat edullisemmat sekä kummankin sopimuspuolen voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

3. Tällainen toiminta sisältää seuraavat toimet, mutta ei rajoitu niihin:

a) meriliikennepalvelujen ja niihin liittyvien palvelujen markkinointi ja myynti suoraan asiakkaalle tarjoamisesta laskutukseen saakka huolimatta siitä, hoitavatko tai tarjoavatko näitä palveluja itse palvelujen tarjoajat vai sellaiset palvelujen tarjoajat, joiden kanssa palvelujen myyjä on tehnyt pysyviä liikejärjestelyjä;

b) sellaisten liikennepalvelujen ja niihin liittyvien palvelujen hankkiminen ja käyttö omaan lukuun tai asiakkaan puolesta, jotka ovat tarpeellisia yhdistetyn palvelun tarjoamiseksi, mukaan lukien kaikki sisämaaliikennepalvelut, erityisesti sisävesi-, maantie- ja rautatieliikenne;

c) kuljetusasiakirjojen, tulliasiakirjojen tai muiden kuljetettujen tavaroiden alkuperään tai ominaispiirteisiin liittyvien asiakirjojen valmistelu;

d) tiedon toimittaminen liiketoiminnasta kaikin keinoin, mukaan lukien tietojärjestelmät ja sähköiset tietojenvaihtojärjestelmät (jollei televiestintään liittyvistä syrjimättömyyttä koskevista rajoituksista muuta johdu);

e) liiketoimintaa koskevien järjestelyjen toteuttaminen paikallisten varustamoiden kanssa, mukaan lukien osallistuminen yhtiöiden osakepääomaan ja paikallisesti (tai ulkomaisen henkilöstön ollessa kyseessä tämän sopimuksen olennaisten määräysten mukaisesti) työhön otetun henkilöstön nimittäminen;

f) toimiminen yhtiöiden puolesta muun muassa järjestämällä tarvittaessa aluksen satamassa käynti järjestäminen tai ottamalla vastuu rahdista.

24 artikla

Tässä sopimuksessa tarkoitetaan:

a) 'yhteisön yhtiöllä' tai 'georgialaisella yhtiöllä' jäsenvaltion tai Georgian lainsäädännön mukaisesti perustettua yhtiötä, jonka sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on yhteisön tai Georgian alueella. Jäsenvaltion tai Georgian lainsäädännön mukaisesti perustettua yhtiötä, jolla on ainoastaan sääntömääräinen kotipaikka yhteisön tai Georgian alueella, pidetään kuitenkin yhteisön tai Georgian yhtiönä, jos sen toiminnalla on todellinen ja jatkuva yhteys yhden jäsenvaltion tai Georgian talouteen;

b) yhtiön 'tytäryhtiöllä' ensin mainitun yhtiön tosiasiallisessa valvonnassa olevaa yhtiötä;

c) yhtiön 'sivuliikkeellä' toimipaikkaa, joka ei ole oikeushenkilö mutta jonka toiminta on luonteeltaan pysyvää, esimerkiksi emoyhtiön sivutoimipaikkaa, jolla on oma johto ja jolla on käytännön valmiudet käydä liikeneuvotteluja kolmansien osapuolten kanssa niin, että vaikka kolmannet osapuolet tietävät, että tarvittaessa emoyhtiöön eli ulkomailla sijaitsevan pääkonttoriin on oikeudellinen yhteys, niiden ei tarvitse toimia suoraan tällaisen emoyhtiöön kanssa, vaan ne voivat harjoittaa liiketoimintaa sivutoimipaikassa;

d) 'sijoittautumisella' a kohdassa tarkoitettujen yhteisön tai georgialaisten yhtiöiden oikeutta ryhtyä harjoittamaan taloudellista toimintaa perustamalla tytäryhtiöitä ja sivuliikkeitä Georgiassa tai yhteisössä;

e) 'toimella' taloudellisen toiminnan harjoittamista;

f) 'taloudellisella toiminnalla' teollista, kaupallista ja ammatillista toimintaa.

Kansainvälisen meriliikenteen osalta, mukaan lukien eri kuljetusmuodoista koostuvat osittain merellä tapahtuvat kuljetustoimet, tämän luvun ja III luvun määräyksiä sovelletaan

myös niihin jäsenvaltioiden tai Georgian kansalaisiin, jotka ovat sijoittautuneet yhteisön tai Georgian ulkopuolelle, ja niihin laivanvarustamoihin, jotka ovat sijoittautuneet yhteisön tai Georgian ulkopuolelle ja jotka ovat jäsenvaltioiden tai Georgian kansalaisten valvonnassa, jos niille kuuluvat alukset on rekisteröity tässä jäsenvaltiossa tai Georgiassa niiden lainsäädännön mukaisesti.

25 artikla

1. Sen estämättä, mitä tässä sopimuksessa muuten määrätään, sopimuspuolta ei saa estää ryhtymästä varotoimenpiteisiin, muun muassa suojellakseen sijoittajia, tallettajia, vakuutettuja tai sellaisia henkilöitä, joita kohtaan rahoituspalvelujen tarjoajalla on luottamusvelvollisuus tai varmistaakseen rahoitusjärjestelmän loukkaamattomuuden ja vakauden. Jos nämä toimenpiteet ovat ristiriidassa tämän sopimuksen määräysten kanssa, niitä ei saa käyttää sopimuspuolen tämän sopimuksen mukaisten sitoumusten tai velvollisuuksien välttämiseksi.

2. Tämän sopimuksen määräyksiä ei saa tulkita siten, että sopimuspuoli olisi velvoitettu paljastamaan yksittäisten asiakkaiden liiketoimia tai tilejä koskevia tietoja eikä julkisten elinten hallussa olevia luottamuksellisia tietoja tai tietoja, joihin niillä on yksinoikeus.

3. Tässä sopimuksessa 'rahoituspalveluilla' tarkoitetaan liitteessä III kuvailtua toimintaa.

26 artikla

Tämän sopimuksen määräykset eivät estä sopimuspuolta toteuttamasta tarvittavia toimenpiteitä, joilla estetään sellaisten sen toimenpiteiden kiertäminen, jotka koskevat kolmansien maiden sen markkinoille pääsyä tämän sopimuksen määräysten nojalla.

27 artikla

1. Sen estämättä, mitä tämän osaston I luvussa määrätään, Georgian tai yhteisön alueelle sijoittautuneella yhteisön yhtiöllä tai georgialaisella yhtiöllä on oikeus palkata tai antaa jonkun tytäryhtiönsä tai sivuliikkeensä palkata Georgian tai yhteisön alueella vastaanottavan valtion voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti työntekijöitä, jotka ovat yhteisön jäsenvaltioiden ja Georgian kansalaisia, jos nämä työntekijät ovat 2 kohdassa määriteltyjä keskeisissä tehtävissä työskenteleviä henkilöitä ja jos ainoastaan yhtiöt tai sivuliikkeet palkkaavat heidät. Näiden työntekijöiden oleskelulupa ja työlupa koskee ainoastaan työskentelyjaksoa.

2. Edellä mainittujen yhtiöiden, jäljempänä 'yhtiökokonaisuus', keskeisissä tehtävissä työskentelevät henkilöt ovat 'yhtiön sisäisen siirron saajia', sellaisina kuin käsite määritellään c kohdassa, jos yhtiökokonaisuus on oikeushenkilö ja jos kyseiset

henkilöt ovat olleet sen palveluksessa tai sen osakkaita (muita kuin pääosakkaita) vähintään ennen mainittua siirtoa edeltävän vuoden ajan:

a) yhtiökokonaisuudessa johtavassa asemassa olevat henkilöt, jotka ensisijaisesti johtavat yhtiötä pääasiallisesti yhtiön hallituksen tai osakkeenomistajien taikka niiden kaltaisten elinten tai henkilöiden valvomina tai johtavina ja joiden toimivaltaan kuuluu:

   - yhtiön, sen osaston tai alaosaston johto,

   - valvoa ja tarkastaa muun valvonta- tai hallintotehtävissä toimivan henkilöstön tai johdon työskentelyä,

   - henkilökohtainen toimivalta palkata tai irtisanoa työntekijöitä taikka antaa heidän palkkaamistaan, irtisanomistaan tai muita henkilöstöön liittyviä suosituksia;

b) yhtiökokonaisuudessa työskentelevät henkilöt, joilla on yhtiön toimintaan, tutkimusvälineisiin, teknologiaan tai hallintoon liittyvää harvinaista ja olennaisen tärkeää osaamista. Tällaisen osaamisen arvioinnissa voidaan ottaa huomioon yhtiössä tarvittavan erityisosaamisen lisäksi sellaiseen työhön tai toimialaan liittyvä huomattava pätevyys, joka edellyttää teknistä erityisosaamista, mukaan lukien kuuluminen luvanvaraisten ammattien harjoittajiin.

c) 'yhtiön sisäisen siirron saaja' määritellään luonnolliseksi henkilöksi, joka työskentelee yhtiökokonaisuudessa sopimuspuolen alueella ja joka siirretään väliaikaisesti taloudellista toimintaa harjoitettaessa toisen sopimuspuolen alueelle; kyseisen yhtiökokonaisuuden pääasiallisen toimipaikan on oltava jommankumman sopimuspuolen alueella, ja siirron on tapahduttava tämän yhtiökokonaisuuden sijoittautumisen (sivuliike, tytäryhtiö) yhteydessä siten, että toisen sopimuspuolen alueella harjoitettava taloudellinen toiminta on tosiasiallisesti samankaltaista.

29 artikla

1. Sopimuspuolet pyrkivät kaikin tavoin välttämään sellaisten toimenpiteiden tai toimien toteuttamista, jotka muuttavat niiden yhtiöiden sijoittautumista ja toimintaa koskevat edellytykset rajoittavammiksi kuin ne olivat tämän sopimuksen allekirjoituspäivää edeltävänä päivänä.

2. Tämän artiklan määräykset eivät rajoita 37 artiklan määräysten soveltamista: 37 artiklan soveltamisalaan kuuluvia tilanteita koskevat ainoastaan kyseisen artiklan määräykset.

3. Georgia antaa kumppanuuden ja yhteistyön hengessä sekä 43 artiklan määräysten mukaisesti yhteisölle tiedon aikeistaan antaa uutta lainsäädäntöä, joka saattaa muuttaa yhteisön yhtiöiden, tytäryhtiöiden ja sivuliikkeiden sijoittautumista Georgiaan ja siellä toimimista koskevat edellytykset rajoittavammiksi kuin ne olivat tämän sopimuksen allekirjoittamispäivää edeltävänä päivänä. Yhteisö voi pyytää Georgiaa toimittamaan sille luonnokset tällaiseksi lainsäädännöksi tai asetuksista ja aloittaa näitä luonnoksia koskevat neuvottelut.

4. Jos Georgiassa käyttöön otettu lainsäädäntö muuttaa Georgiaan sijoittautuneiden yhteisön yritysten tytäryritysten ja sivuliikkeiden toimintaa koskevat edellytykset rajoittavammiksi kuin ne olivat tämän sopimuksen allekirjoittamispäivää edeltävänä päivänä, kyseessä olevia säädöksiä ei sovelleta asianomaisen säädöksen voimaantuloa seuraavien kolmen vuoden aikana sellaisiin tytäryhtiöihin ja sivuliikkeisiin, jotka olivat jo sijoittautuneet Georgiaan säädöksen voimaantuloajankohtana.

III LUKU

Rajojen yli ulottuva palvelujen tarjonta yhteisön ja Georgian välillä

30 artikla

1. Sopimuspuolet sitoutuvat tämän luvun määräysten mukaisesti toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet salliakseen asteittain sen, että yhteisön yhtiöt tai georgialaiset yhtiöt voivat tarjota palveluja kohteelle, joka ei sijaitse sen sopimuspuolen alueella, jonne ne ovat sijoittautuneet, sopimuspuolten palvelualoilla tapahtunut kehitys huomioon ottaen.

2. Yhteistyöneuvosto antaa 1 kohdan täytäntöönpanoa koskevia suosituksia.

31 artikla

Sopimuspuolet tekevät yhteistyötä tavoitteenaan markkinoille suuntautuneen palvelualan kehittäminen Georgiassa.

32 artikla

1. Sopimuspuolet sitoutuvat meriliikenteen osalta soveltamaan tehokkaasti periaatetta, joka koskee kaupallisin perustein tapahtuvaa vapaata pääsyä kansainvälisille markkinoille ja liikenteeseen:

   a) edellä mainittu määräys ei rajoita Yhdistyneiden Kansakuntien linjakonferenssien käyttäytymissäännöistä tehtyyn yleissopimukseen perustuvia

oikeuksia ja velvollisuuksia, sellaisina kuin niitä voidaan soveltaa tämän sopimuksen sopimuspuoliin. Linjakonferenssiin kuulumattomat reittiliikennettä harjoittavat yhtiöt saavat kilpailla konferenssiin kuuluvien yhtiöiden kanssa edellyttäen, että ne noudattavat periaatetta kaupallisin perustein tapahtuvasta rehellisestä kilpailusta;

b) sopimuspuolet vakuuttavat sitoutuneensa vapaaseen kilpailuun kuivan ja nestemäisen lastin tavaraliikenteen olennaisena tekijänä;

2. Sovellettaessa 1 kohdassa tarkoitettuja periaatteita sopimuspuolet:

a) eivät tämän sopimuksen voimaantulosta sovella yhteisön jäsenvaltioiden ja entisen Neuvostoliiton kahdenvälisten sopimusten kuljetusosuuksia koskevia määräyksiä;

b) eivät tulevaisuudessa sisällytä kolmansien maiden kanssa tekemiinsä kahdenvälisiin sopimuksiin kuljetusosuuksia koskevia sopimuslausekkeita, lukuun ottamatta poikkeuksellisia olosuhteita, joissa jommankumman sopimuspuolen meriliikenneyhtiöillä ei olisi muutoin mahdollisuutta harjoittaa liiketoimintaa kyseisessä kolmannessa maassa ja sieltä käsin;

c) kieltävät tulevissa kahdenvälisissä sopimuksissaan kuljetusosuusjärjestelyt kuivan ja nestemäisen lastin tavaraliikenteessä;

d) poistavat tämän sopimuksen voimaantulosta kaikki yksipuoliset toimenpiteet sekä hallinnolliset, tekniset ja muut esteet, joilla voi olla rajoittava tai syrjivä vaikutus palvelujen vapaaseen tarjontaan kansainvälisessä meriliikenteessä.

3. Sopimuspuolet myöntävät avoimiin satamiin pääsyn, infrastruktuurin ja liitännäispalvelujen käytön, niihin liittyvien maksujen, tullipalvelujen, ankkuripaikan antamisen sekä lastaus- ja purkauspalvelujen osalta toisen sopimuspuolen kansalaisten tai yhtiöiden aluksille muun muassa kohtelun, joka on yhtä edullinen kuin sopimuspuolen omille aluksille myönnetty kohtelu.

4. Yhteisön kansalaiset ja yhtiöt, jotka tarjoavat kansainvälisiä meriliikennepalveluja, voivat vapaasti tarjota kansainvälisiä joki/meripalveluja Georgian sisävesiväylillä ja päin vastoin.

33 artikla

Sopimuspuolten kaupallisiin tarpeisiin mukautetun niiden välisen liikenteen yhteensovitetun kehityksen varmistamiseksi voidaan määrätä molemminpuolista markkinoille pääsyä ja palvelujen tarjontaa koskevista edellytyksistä maa-, rautatie- ja sisävesiliikenteessä sekä mahdollisesti lentoliikenteessä erityisissä sopimuksissa, jotka sopimuspuolet neuvottelevat tämän sopimuksen tultua voimaan.

IV LUKU

Yleiset määräykset

34 artikla

1. Tämän osaston määräyksiä sovelletaan, jollei yleisen järjestyksen, yleisen turvallisuuden tai kansanterveyden perusteella annetuista rajoituksista muuta johdu.

2. Tämän osaston määräyksiä ei sovelleta toimintaan, joka sopimuspuolten alueella liittyy edes tilapäisesti viranomaisten toimivallan käyttämiseen.

35 artikla

Tätä osastoa sovellettaessa sopimuksen määräykset eivät estä sopimuspuolia soveltamasta luonnollisten henkilöiden maahanpääsyä, oleskelua, työskentelyä, työehtoja ja sijoittautumista sekä palvelujen tarjontaa koskevaa lainsäädäntöään, jos sillä tavoin ei mitätöidä tai heikennetä niitä etuja, jotka kuuluvat sopimuspuolelle tämän sopimuksen tietyn määräyksen perusteella. Edellä mainittu määräys ei rajoita 34 artiklan soveltamista.

36 artikla

Georgialaisten ja yhteisön yhtiöiden yhteisessä valvonnassa ja yksinomaisessa omistuksessa oleviin yhtiöihin sovelletaan myös II, III ja IV luvun määräyksiä.

37 artikla

Jommankumman sopimuspuolen sopimuksen nojalla toiselle myöntämä kohtelu ei saa kuukautta ennen palvelujen kauppaa koskevan GATS-yleissopimuksen asiaa koskevien velvoitteiden voimaantulopäivää olevasta päivästä alkaen GATS:n soveltamisalaan kuuluvien alojen tai toimenpiteiden osalta olla edullisempi kuin ensiksi mainitun sopimuspuolen GATS:n määräysten mukaisesti myöntämä kohtelu; tämä koskee kaikkia palvelualoja, alasektoreja ja tarjonnan muotoja.

38 artikla

Sovellettaessa II, III ja IV lukua ei oteta huomioon kohtelua, jonka yhteisö, sen jäsenvaltiot tai Georgia myöntävät taloudellista yhdentymistä koskeviin sopimuksiin sisällytettyjen sitoumusten perusteella GATS-sopimuksen V artiklan periaatteiden mukaisesti.

39 artikla

1. Tämän osaston määräysten mukaisesti myönnettyä suosituimmuuskohtelua ei sovelleta verotuksellisiin etuihin, jotka sopimuspuolet myöntävät tai aikovat myöntää tulevaisuudessa kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevien sopimusten perusteella, tai muihin verojärjestelyihin.

2. Tämän osaston määräyksiä ei saa tulkita siten, että sopimuspuolia estetään toteuttamasta tai panemasta täytäntöön toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää kaksinkertaisen verotuksen välttämisestä tehtyjen sopimusten verotusta koskevien määräysten sekä muiden verojärjestelyjen tai kotimaisen verolainsäädännön mukaisten verojen välttäminen tai kiertäminen.

3. Tämän osaston määräyksiä ei saa tulkita siten, että jäsenvaltioita tai Georgiaa estetään niiden verolainsäädännön asiaa koskevia määräyksiä sovellettaessa erottelemasta erilaisessa asemassa olevia veronmaksajia toisistaan, erityisesti näiden asuinpaikan perusteella.

40 artikla

Rajoittamatta 27 artiklan määräysten soveltamista, II, III ja IV luvun määräyksiä ei saa tulkita siten, että:

- jäsenvaltioiden kansalaisille tai Georgian kansalaisille annetaan oikeus saapua Georgian tai yhteisön alueelle tai oleskella siellä missä tahansa ominaisuudessa ja erityisesti yhtiön osakkeenomistajana tai osakkaana tai sen johtajana tai työntekijänä taikka palvelujen tarjoajana tai vastaanottajana,

- yhteisön tytäryhtiöille tai georgialaisten yhtiöiden sivuliikkeille annetaan oikeus työllistää tai antaa työllistää Georgian kansalaisia yhteisön alueella,

- georgialaisille tytäryhtiöille tai yhteisön yhtiöiden sivuliikkeille annetaan oikeus työllistää tai antaa työllistää jäsenvaltioiden kansalaisia Georgian alueella,

- georgilaisille yhtiöille tai yhteisön tytäryhtiöille taikka georgialaisten yhtiöiden sivuliikkeille annetaan oikeus palkata tilapäisillä sopimuksilla georgialaisia henkilöitä työskentelemään muiden henkilöiden puolesta ja heidän valvonnassaan,

- yhteisön yhtiöille tai georgialaisille tytäryhtiöille taikka yhteisön yhtiöiden sivuliikkeille annetaan oikeus palkata tilapäisillä sopimuksilla jäsenvaltioiden kansalaisia työntekijöiksi.

V LUKU

Juoksevat maksut ja pääoma

41 artikla

1. Sopimuspuolet sitoutuvat sallimaan kaikki vapaasti vaihdettavassa valuutassa tämän sopimusten määräysten mukaisesti suoritettavat yhteisön ja Georgian asukkaiden väliset maksut, jotka liittyvät tämän sopimuksen määräysten mukaiseen tavaroiden, palvelujen tai henkilöiden liikkuvuuteen.

2. Varmistetaan tämän sopimuksen voimaantulosta maksutaseen pääomaa koskevien suoritusten osalta pääoman vapaa liikkuvuus sellaisten yhtiöiden suorissa investoinneissa, jotka on perustettu vastaanottavan maan lainsäädännön mukaisesti, ja investoinneissa, jotka on tehty II luvun määräysten mukaisesti, sekä näiden investointien ja niistä saatujen voittojen rahaksi muuttaminen ja kotiuttaminen, jos kaikki vastaanottavassa maassa maksettavat verot on maksettu.

3. Tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen ei oteta käyttöön uusia valuuttarajoituksia, jotka koskevat yhteisön ja Georgian asukkaiden välisiä pääomanliikkeitä ja niihin liittyviä juoksevia maksuja, eikä olemassa olevia rajoituksia tiukenneta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 tai 5 kohdan määräysten soveltamista.

4. Sopimuspuolet neuvottelevat keskenään helpottaakseen muiden kuin 2 kohdassa tarkoitettujen pääomamuotojen liikkuvuutta yhteisön ja Georgian välillä tämän sopimuksen tavoitteiden edistämiseksi.

5. Tämän artiklan määräysten mukaisesti ja siihen asti, kunnes kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) perustamissopimuksen VIII artiklassa tarkoitettua Georgian valuutan täydellistä vaihdettavuutta ei ole toteutettu, Georgia voi poikkeuksellisissa olosuhteissa soveltaa lyhyen ajan ja keskipitkän ajan luottojen myöntämiseen ja saamiseen liittyviä valuuttarajoituksia, siltä osin kuin nämä rajoitukset on asetettu sille näiden luottojen myöntämiseksi ja sen asema IMF:ssä sallii ne. Georgia soveltaa näitä rajoituksia ketään syrjimättä. Niitä sovelletaan siten, että ne haittaavat mahdollisimman vähän tätä sopimusta. Georgia antaa yhteistyöneuvostolle viipymättä tiedon näiden toimenpiteiden käyttöönotosta ja niihin liittyvistä muutoksista.

6. Jos yhteisön ja Georgian väliset pääomansiirrot poikkeuksellisissa olosuhteissa aiheuttavat tai uhkaavat aiheuttaa vakavia vaikeuksia valuuttakurssipolitiikan tai rahapolitiikan toteuttamiselle yhteisössä tai Georgiassa, yhteisö tai Georgia voivat toteuttaa suojatoimenpiteitä yhteisön ja Georgian välisen pääomien liikkuvuuden osalta enintään kuuden kuukauden ajan, jos mainitut toimenpiteet ovat ehdottomasti tarpeen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 1 ja 2 kohdan määräysten soveltamista.

VI LUKU

Henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelu

42 artikla

1. Georgia jatkaa tämän artiklan ja liitteen II määräysten mukaisesti henkiseen omaisuuteen, teollisoikeuteen ja kaupalliseen omaisuuteen kuuluvien oikeuksien suojelun parantamista varmistaakseen viiden vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta yhteisön suojelun tasoon verrattavissa olevan suojelun tason, mukaan lukien tehokkaat keinot kyseisten oikeuksien täytäntöönpanon varmistamiseksi.

2. Georgia liittyy viiden vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta sellaisiin liitteessä II olevassa 1 kohdassa tarkoitettuihin monenvälisiin yleissopimuksiin henkiseen omaisuuteen, teollisoikeuteen ja kaupalliseen omaisuuteen kuuluvien oikeuksien suojelusta, joihin jäsenvaltiot ovat liittyneet tai joita ne tosiasiallisesti soveltavat, näihin sopimuksiin sisältyvien asiaa koskevien määräysten mukaisesti.

V OSASTO

Yhteistyö lainsäädännön alalla

43 artikla

1. Sopimuspuolet tunnustavat, että Georgian nykyisen ja tulevan lainsäädännön lähentäminen yhteisön lainsäädäntöön on tärkeä edellytys Georgian ja yhteisön taloudellisten yhteyksien vahvistamiselle. Georgia pyrkii varmistamaan, että sen lainsäädäntö tehdään vähitellen yhteensopivaksi yhteisön lainsäädännön kanssa.

2. Lainsäädäntöjen lähentäminen kattaa erityisesti seuraavat alueet: yhtiöiden investointeja koskeva lainsäädäntö, tullilainsäädäntö, yhtiöoikeus, pankkilainsäädäntö, yritysten kirjanpito ja verotus, henkinen omaisuus, työntekijöiden suojelu työpaikoilla, rahoituspalvelut, kilpailusäännöt, julkiset hankinnat, ihmisten, eläinten ja kasvien terveyden ja elämän suojelu, ympäristö, kuluttajansuoja, välillinen verotus, tekniset säännöt ja standardit, ydinvoima-alan lainsäädäntö sekä liikenne.

3. Yhteisö antaa Georgialle näiden toimenpiteiden toteuttamisessa tarvittavaa teknistä apua, johon voi sisältyä esimerkiksi:

   - asiantuntijavaihto,
   - tietojen toimittaminen varhaisessa vaiheessa, erityisesti oleellisen lainsäädännön osalta,
   - seminaarien järjestäminen,
   - koulutustoiminta,
   - avunanto kyseisiä aloja koskevan yhteisön lainsäädännön kääntämisessä.

43 a artikla

1. Edellä 43 artiklassa tarkoitettujen toimenpiteiden lisäksi yhteisö antaa Georgialle teknistä apua kilpailua koskevan lainsäädännön laatimiseksi ja täytäntöön panemiseksi, erityisesti seuraavan osalta:

   - yritysten väliset sopimukset ja yhteenliittymät sekä yhdenmukaistetut menettelytavat, joista voi seurata, että kilpailu estyy, rajoittuu tai vääristyy,
   - yritysten määräävän aseman väärinkäyttö markkinoilla,
   - kilpailua vääristävä valtion tuki,

- kaupalliset valtion monopolit,

- julkiset yritykset tai yritykset, joilla on eri- tai yksinoikeuksia,

- kilpailua koskevan lainsäädännön soveltamisen sekä sen noudattamisen varmistamiseksi käyttöön otettavien keinojen tarkistaminen ja valvonta.

2. Sopimuspuolet sopivat tarkastelevansa keinoja soveltaa niiden kilpailulainsäädäntöä yhteiseltä pohjalta sellaisissa tapauksissa, jotka koskevat niiden välistä kauppaa.

VI OSASTO

Taloudellinen yhteistyö

44 artikla

1. Yhteisö ja Georgia ryhtyvät taloudelliseen yhteistyöhön tarkoituksenaan edistää talousuudistusta ja talouden elpymistä sekä kestävää kehitystä Georgiassa. Tällä yhteistyöllä lujitetaan nykyisiä taloussuhteita molempien sopimuspuolten hyödyksi.

2. Politiikat ja muut toimenpiteet suunnitellaan siten, että niillä edistetään taloudellisia ja yhteiskunnallisia uudistuksia sekä talous- ja kauppajärjestelmän rakennemuutosta Georgiassa, ja ne noudattavat kestävän ja sopusointuisen yhteiskunnallisen kehityksen periaatetta; niihin sisältyvät täysin myös ympäristöön liittyvät asiat.

3. Tämän vuoksi yhteistyössä keskitytään erityisesti taloudelliseen ja sosiaaliseen kehittämiseen, inhimillisten voimavarojen kehittämiseen, yritysten tukemiseen (mukaan lukien yksityistäminen, investoinnit ja rahoituspalvelujen kehittäminen), maatalouteen ja elintarvikkeisiin, energiaan, liikenteeseen, matkailuun ja ympäristönsuojeluun.

4. Erityistä huomiota kiinnitetään toimenpiteisiin, joilla voidaan edistää Transkaukasian itsenäisten valtioiden välistä ja muiden naapurivaltioiden kanssa tapahtuvaa yhteistyötä kyseisen alueen sopusointuisen kehityksen kannustamiseksi.

5. Yhteisö voi tarvittaessa antaa teknistä apua taloudellisen yhteistyön ja muiden tässä sopimuksessa määrättyjen yhteistyömuotojen tukemiseksi ottaen huomioon yhteisön asianomainen neuvoston asetus, jota sovelletaan itsenäisille valtioille annettavaan tekniseen apuun, yhteisön Georgialle myöntämään tekniseen apuun liittyvän viiteohjelman painopistealueet sekä tämän avun vahvistetut yhteensovittamis- ja täytäntöönpanomenettelyt.

45 artikla

Yhteistyö tavarakaupan ja palvelukaupan alalla

Sopimuspuolet toimivat yhteistyössä varmistaakseen, että Georgian kansainvälistä kauppaa käydään WTO:n sääntöjen mukaisesti.

Tähän yhteistyöhön sisältyy kaupan helpottamiseen suoraan liittyviä erityiskysymyksiä, kuten:

- kauppaa ja siihen liittyviä kysymyksiä, mukaan lukien maksut ja selvittelyjärjestelyt, koskevan politiikan muotoilu,

- näitä kysymyksiä koskevan lainsäädännön laatiminen,

- jatkuva apu Georgialle sen valmistautuessa mahdolliseen WTO:hon liittymiseen.

46 artikla

Yhteistyö teollisuuden alalla

1. Yhteistyön tarkoituksena on edistää erityisesti:

   - molempien sopimuspuolten taloudellisten toimijoiden välisten liiketoiminnallisten yhteyksien kehittämistä,

   - yhteisön osallistumista Georgian pyrkimyksiin uudistaa sen teollisuuden rakenteet,

   - hallinnon parantamista,

   - asianmukaisten markkinapohjaisten kaupallisten sääntöjen ja käytäntöjen kehittämistä,

   - ympäristönsuojelua.

   - sotateollisuuden uudelleensuuntautumista.

2. Tämän artiklan määräykset eivät vaikuta yrityksiä koskevien yhteisön kilpailusääntöjen soveltamiseen.

46 a artikla

Rakennusala

Sopimuspuolet tekevät yhteistyötä rakennusalalla.

Tämän yhteistyön tavoitteena on muun muassa Georgian rakennusalan nykyaikaistaminen ja sen rakenteen uudistaminen markkinatalouden periaatteiden mukaisesti ja ottaen huomioon terveyteen, turvallisuuteen ja ympäristöön liittyvät näkökohdat.

47 artikla

Investointien edistäminen ja turvaaminen

1. Yhteisön ja jäsenvaltioiden toimivallat huomioon ottaen yhteistyön tavoitteena on luoda suotuisat olosuhteet kotimaisille ja ulkomaisille yksityisille investoinneille, erityisesti parempien investointien turvaamista koskevien edellytysten, pääomansiirtojen ja investointimahdollisuuksia koskevien tietojen vaihdon avulla.

2. Yhteistyön tavoitteena on erityisesti:

- jäsenvaltioiden ja Georgian välisten investointien edistämistä ja turvaamista koskevien sopimusten tekeminen tarvittaessa,

- jäsenvaltioiden ja Georgian välisten kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevien sopimusten tekeminen tarvittaessa,

- suotuisten olosuhteiden luominen Georgian talouteen tehtävien ulkomaisten investointien edistämiseksi,

- vakaan ja riittävän liiketoimintaa koskevan lainsäädännön ja sitä koskevien edellytysten luominen sekä lakia, asetuksia ja hallinnollisia käytäntöjä koskevien tietojenvaihto investointien alalla,

- investointimahdollisuuksia koskevien tietojen vaihto muun muassa kaupallisten messujen, näyttelyiden, myyntiviikkojen ja muiden tapahtumien yhteydessä.

48 artikla

Julkiset hankinnat

Sopimuspuolet tekevät yhteistyötä kehittääkseen avoimet ja kilpailukykyiset edellytykset tavaroita ja palveluja koskevien sopimusten myöntämiseksi erityisesti tarjouspyynnöillä.

49 artikla

Yhteistyö standardien ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin alalla

1. Sopimuspuolten välisellä yhteistyöllä edistetään lähentymistä kansainvälisesti hyväksyttyihin laatua koskeviin arviointiperusteisiin, periaatteisiin ja suuntaviivoihin. Tarvittavat toimenpiteet helpottavat kehitystä kohti vaatimustenmukaisuuden arvioinnin vastavuoroista tunnustamista sekä georgialaisten tuotteiden laadun parantamista.

2. Tämän vuoksi sopimuspuolet pyrkivät sen vuoksi tekemään yhteistyötä teknistä apua koskevissa hankkeissa, joilla:

- edistetään asianmukaista yhteistyötä kyseisten alojen erityisjärjestöjen ja erityiselinten kanssa,

- edistetään yhteisön teknisten määräysten käyttöä sekä eurooppalaisten standardien ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen soveltamista,

- mahdollistetaan kokemusten ja teknisen tiedon jakaminen laadun valvonnan alalla.

50 artikla

Kaivostoiminta ja raaka-aineet

1. Sopimuspuolten tavoitteena on lisätä investointeja ja kauppaa kaivostoiminnan ja raaka-aineiden alalla.

2. Yhteistyössä keskitytään erityisesti seuraaville aloille:

   - kaivostoiminnan ja rautaa sisältämättömiin metalleihin liittyvien teollisuuden alojen tulevaisuudennäkymiä koskevien tietojen vaihto,

   - yhteistyötä koskevan oikeudellisen rakenteen luominen,

   - kauppaan liittyvät kysymykset,

   - ympäristön suojelua koskevan lainsäädännön antaminen ja täytäntöönpano,

   - koulutus,

   - kaivostoiminnan turvallisuus.

51 artikla

Yhteistyö tieteen ja teknologian alalla

1. Sopimuspuolet edistävät yhteistyötä siviilitarkoituksiin suunnatun tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen (TTK) alalla yhteisen edun mukaisesti sekä, ottaen huomioon voimavarojen saatavuuden, riittävää pääsyä sopimuspuolten vastaaviin ohjelmiin, jollei henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen kuuluvien oikeuksien tehokkaan suojelun asianmukaisesta tasosta muuta johdu.

2. Tieteen ja teknologian alan yhteistyöhön sisältyy:

   - tieteellisten ja teknisten tietojen vaihto,

- yhteinen TTK-toiminta,

- koulutustoiminta ja vaihto-ohjelmat sopimuspuolten TTK-toiminnassa mukana olevien tiedemiesten, tutkijoiden ja teknikoiden liikkuvuuden edistämiseksi.

Jos tämä yhteistyö on sellaista, että siihen sisältyy koulutusta ja/tai harjoittelua, se olisi toteutettava 52 artiklan määräysten mukaisesti.

Sopimuspuolet voivat yhteisestä sopimuksesta harjoittaa muita tieteen ja teknologian alan yhteistyömuotoja.

Tällaisia yhteistyötoimia toteutettaessa kiinnitetään erityistä huomiota sellaisten tiedemiesten, insinöörien, tutkijoiden ja teknikoiden uudelleensuuntautumiseen, jotka ovat tai jotka ovat olleet mukana joukkotuhoaseiden tuotannossa ja/tai niihin liittyvässä tutkimuksessa.

3. Tämän artiklan soveltamisalaan kuuluva yhteistyö pannaan täytäntöön sellaisten erityisjärjestelyjen mukaisesti, joista neuvotellaan ja päätetään kummankin sopimuspuolen hyväksymien menettelyjen mukaisesti ja joilla vahvistetaan muun muassa asianmukaiset henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen liittyvät määräykset.

52 artikla

Koulutus ja ammatillinen koulutus

1. Sopimuspuolet tekevät yhteistyötä tavoitteenaan yleisen koulutustason ja ammatillisen pätevyyden parantaminen Georgiassa sekä julkisella ja yksityisellä sektorilla.

2. Yhteistyössä keskitytään erityisesti seuraaviin alueisiin:

- Georgian korkeakoulutason koulutusjärjestelmien nykyaikaistaminen, mukaan lukien korkeakoulutasoisten koulutuslaitosten todistusjärjestelmät ja korkeakoulujen tutkintotodistusten luokittelu,

- julkisen ja yksityisen sektorin johtajien ja valtion virkamiesten koulutus erikseen määriteltävillä ensisijaisen tärkeillä alueilla,

- koulutuslaitosten sekä koulutuslaitosten ja yhtiöiden välinen yhteistyö,

- opettajien, tutkinnon suorittaneiden, hallintohenkilöstön, nuorten tiedemiesten ja tutkijoiden sekä nuorison liikkuvuus,

- eurooppaopintojen edistäminen sopivissa oppilaitoksissa,

- yhteisön kielten opetus,

- konferenssitulkkien jatkokoulutus,

- toimittajien koulutus,

- kouluttajien koulutus.

3. Sopimuspuolen mahdollista osallistumista toisen sopimuspuolen vastaaviin opetus- ja koulutusalan ohjelmiin voidaan harkita sopimuspuolten menettelyjen mukaisesti, ja tarvittaessa luodaan institutionaalinen rakenne ja laaditaan yhteistyösuunnitelmat, joiden perustana on Georgian osallistuminen yhteisön TEMPUS-ohjelmaan.

53 artikla

Maatalous ja maatalousteollisuus

Yhteistyön tarkoituksena tällä alalla on maatalousuudistuksen toteuttaminen, maatalouden, maatalousteollisuuden ja palvelualojen nykyaikaistaminen, yksityistäminen ja rakennemuutos Georgiassa, kotimaisten ja ulkomaisten markkinoiden kehittäminen georgialaisille tuotteille edellytyksin, että varmistetaan ympäristönsuojelu ja otetaan huomioon tarve turvata paremmin elintarvikkeiden saanti sekä maatalouteen liittyvän liiketoiminnan kehitys ja maataloustuotteiden valmistus ja jakelu. Sopimuspuolten tavoitteena on myös georgialaisten standardien asteittainen lähentäminen yhteisön teknisiin määräyksiin, jotka koskevat maatalouden peruselintarvikkeita ja jalostettuja elintarvikkeita, mukaan lukien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevat säännöt.

54 artikla

Energia

1. Sopimuspuolet toimivat yhteistyössä markkinatalouden ja Euroopan energiaperuskirjan periaatteita noudattaen, ottaen huomioon energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen pöytäkirjan energiatehokkuudesta ja siihen liittyvistä ympäristönäkökohdista Euroopan energiamarkkinoiden yhdentyessä asteittain.

2. Yhteistyöhön sisältyy muun muassa seuraavat alueet:

- energiapolitiikan muotoilu ja kehitys,

- energia-alan hallinnon ja sääntelyn kehittäminen markkinatalouteen sopivaksi,

- energian jakelun parantaminen, mukaan lukien jakelun turvaaminen, taloudellisesti ja ympäristöystävällisesti,

- energiansäästön ja energiatehokkuuden edistäminen sekä energiatehokkuutta ja siihen liittyviä ympäristönäkökohtia koskevan pöytäkirjan täytäntöönpano,

- energiainfrastruktuurin nykyaikaistaminen,

- jakelua ja käyttöä koskevien energiateknologioiden parantaminen eri energiamuotojen osalta,

- energia-alan johdon koulutus ja tekninen koulutus,

- energia-aineiden ja -tuotteiden kuljetus ja kauttakuljetus,

- institutionaalisten, oikeudellisten, verotukseen liittyvien ja muiden sellaisten edellytysten käyttöön ottaminen, jotka ovat tarpeen lisääntyneen energia-alan kaupan ja investointien kannustamiseksi,

- vesivoiman ja muiden uudistuvien energialähteiden kehittäminen.

3. Sopimuspuolet vaihtavat keskenään energia-alan investointihankkeita koskevia oleellisia tietoja, erityisesti öljy- ja kaasuputkien tai muiden energia-alan tuotteiden kuljetusmuotojen rakentamisen ja kunnostamisen osalta. Ne tekevät yhteistyötä pannakseen mahdollisimman tehokkaasti täytäntöön IV osaston ja 47 artiklan määräykset energia-alan investointien osalta.

55 artikla

Ympäristö

1. Sopimuspuolet kehittävät ja lujittavat ympäristön ja ihmisten terveyden suojelua koskevaa yhteistyötään ottaen huomioon Euroopan energiaperuskirjan, vuoden 1993 Luzernin kokouksen julistuksen, energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 19 artiklan sekä energiatehokkuutta ja siihen liittyviä ympäristönäkökohtia koskevan energian peruskirjan pöytäkirjan.

2. Yhteistyön tavoitteena on ympäristön tuhoutumisen torjunta, ja siihen sisältyy erityisesti:

- saastetason tehokas valvonta ja ympäristön arviointi; ympäristön tilaa koskeva tietojärjestelmä,

- paikallisen, alueellisen ja valtioiden rajat ylittävän ilman ja veden pilaantumisen torjunta,

- luonnontilan palauttaminen,

- kestävä, tehokas ja ympäristöä säästävä energian tuotanto ja käyttö,

- teollisuuslaitosten turvallisuus,

- kemiallisten aineiden luokitus ja turvallinen käsittely,

- veden laatu,

- jätteiden vähentäminen, kierrätys ja turvallinen jätehuolto, Baselin yleissopimuksen täytäntöönpano,

- maatalouden, maaperän eroosion ja kemiallisen saastumisen ympäristövaikutukset,

- metsien suojelu,

- biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen, suojelualueet ja biologisten voimavarojen kestävä käyttö ja hallinta,

- maan käytön suunnittelu, mukaan lukien rakentaminen ja kaupunkisuunnittelu,

- taloudellisten ja verotuksellisten keinojen käyttäminen,

- maailmanlaajuiset ilmastonmuutokset,

- ympäristökasvatus ja ympäristötietoisuus;

- tekninen apu, joka koskee radioaktiivisesti saastuneiden alueiden puhdistamista ja joka on tarkoitettu saastumisen aiheuttamien terveydellisten ja yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisemiseksi,

- hankkeiden valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arvioinnista tehdyn Espoon yleissopimuksen täytäntöönpano.

3. Yhteistyö toteutetaan erityisesti seuraavilla tavoilla:

- suunnitelmien kehittäminen suuronnettomuuksien ja muiden hätätilanteiden varalle,

- tietojen ja asiantuntijoiden vaihto, mukaan lukien puhtaan teknologian siirtoon ja bioteknologian turvalliseen ja ympäristöystävälliseen käyttöön liittyvät tiedot ja näitä asioita käsittelevät asiantuntijat,

- yhteinen tutkimustoiminta,

- lainsäädännön kehittäminen yhteisön standardeja vastaavaksi,

- ympäristökoulutus ja toimielinten vahvistaminen,

- yhteistyö alueellisella tasolla, mukaan lukien yhteistyö Euroopan ympäristökeskuksessa, sekä kansainvälisellä tasolla,

- strategioiden kehittäminen, erityisesti maailmanlaajuisten ja ilmastoon liittyvien kysymysten osalta sekä kestävän kehityksen saavuttamiseksi,

- ympäristövaikutuksia koskevat tutkimukset.

56 artikla

Liikenne

Sopimuspuolet kehittävät ja lujittavat yhteistyötään liikenteen alalla.

Tämän yhteistyön tavoitteena on muun muassa Georgian liikennejärjestelmien ja -verkkojen rakenteiden uudistaminen ja nykyaikaistaminen sekä tarvittaessa kuljetusjärjestelmien yhteensopivuuden kehittäminen kokonaisvaltaisemman liikennejärjestelmän aikaansaamiseksi. Erityistä huomiota kiinnitetään perinteisiin yhteyksiin Transkaukasian maiden välillä ja muiden naapurivaltioiden kanssa.

Yhteistyöhön sisältyy muun muassa:

- tieliikenteen, rautateiden, satamien ja lentoasemien hallinnon ja toiminnan nykyaikaistaminen,

- rautateiden, vesikulkuväylien, maanteiden, satamien, lentoasemien ja lentoliikenteen infrastruktuurien nykyaikaistaminen ja kehittäminen, mukaan lukien yhteisen edun mukaisten pääteiden ja Euroopan laajuisten reittien nykyaikaistaminen edellä mainittujen ja erityisesti TRACECA-hankkeeseen liittyvien liikennemuotojen osalta,

- yhdistettyjen kuljetusten edistäminen ja kehittäminen,

- yhteisten tutkimus- ja kehitysohjelmien edistäminen,

- lainsäädännöllisen ja institutionaalisen rakenteen valmistelu politiikkojen kehittämistä ja täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien liikennealan yksityistäminen.

57 artikla

Postipalvelut ja televiestintä

Sopimuspuolet laajentavat ja lujittavat toimivaltansa rajoissa yhteistyötään seuraavilla aloilla:

- politiikkojen ja suuntaviivojen vahvistaminen televiestintäalan ja postipalvelujen kehittämiseksi,

- tariffipolitiikan ja kaupan pitämisen periaatteiden kehittäminen televiestinnän ja postipalvelujen osalta,

- teknologian ja tietotaidon siirto, myös Euroopan teknisten standardien ja todistusjärjestelmien osalta,

- televiestintää ja postipalveluja koskevien hankkeiden kehittämisen sekä investoinnin kannustaminen,

- televiestintä- ja postipalvelujen tarjonnan tehokkuuden ja laadun parantaminen muun muassa vapauttamalla alasektorien toiminta,

- televiestinnän pitkälle kehittynyt soveltaminen, erityisesti varojen elektronisen siirron alalla,

- televiestintäverkkojen hallinto ja mahdollisimman tehokas käyttö,

- televiestintä- ja postipalvelujen tarjontaa sekä radiotaajuuksien käyttöä koskeva asianmukainen lainsäädäntö,

- televiestinnän ja postipalvelujen alan koulutus markkinoiden edellytysten mukaista toimintaa varten.

58 artikla

Rahoituspalvelut

Yhteistyön tarkoituksena on erityisesti helpottaa Georgian osallistumista maailmanlaajuisesti hyväksyttyihin vastavuoroisiin maksujärjestelmiin. Teknisessä avussa keskitytään:

- pankki- ja rahoituspalvelujen kehittämiseen, yhteisten luottovaramarkkinoiden kehittämiseen ja Georgian osallistumiseen maailmanlaajuisesti hyväksyttyihin vastavuoroisiin maksujärjestelmiin,

- verotusjärjestelmän ja siihen liittyvien elinten kehittämiseen Georgiassa, kokemusten vaihtoon ja henkilökunnan koulutukseen,

- vakuutuspalvelujen kehittämiseen, joka muun muassa loisi suotuisat olosuhteet yhteisön yhtiöiden osallistumiselle vakuutusalan yhteisyritysten perustamiseen Georgiassa, sekä vientiluottovakuutusten kehittämiseen.

Tällä yhteistyöllä edistetään erityisesti Georgian ja jäsenvaltioiden suhteiden kehittämistä rahoituspalvelujen alalla.

59 artikla

Alueellinen kehitys

1. Sopimuspuolet lujittavat yhteistyötään alueellisen kehityksen alalla ja maan käytön suunnittelussa.

2. Tätä varten ne kannustavat kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten välistä tietojenvaihtoa aluepolitiikasta ja maan käytön suunnittelusta sekä aluepolitiikkojen muotoilun menetelmistä kiinnittäen erityistä huomiota epäsuotuisten alueiden kehittämiseen.

   Ne kannustavat myös suorien yhteyksien luomista alueiden ja sellaisten julkisten järjestöjen välillä, jotka vastaavat aluesuunnittelusta, tarkoituksena muun muassa alueellisen kehityksen edistämismenetelmiä ja -keinoja koskevien tietojen vaihto.

60 artikla

Sosiaalialan yhteistyö

1. Sopimuspuolet kehittävät yhteistyötään terveyden ja turvallisuuden aloilla parantaakseen työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelun tasoa.

   Yhteistyöhön sisältyy erityisesti:

   - koulutus ja ammatillinen koulutus terveyteen ja turvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä ja erityisesti aloilla, joilla riskit ovat suuret,

   - ennalta ehkäisevien toimenpiteiden kehittäminen ja edistäminen ammattitautien ja muiden ammatista aiheutuvien terveyshaittojen torjumiseksi,

- suuronnettomuuksien ehkäiseminen ja myrkyllisten kemikaalien käsittely,

- työympäristöön sekä työntekijöiden terveyteen ja turvallisuuteen liittyvän tietopohjan kehittämistä koskeva tutkimus.

2. Työllisyyden osalta yhteistyöhön sisältyy erityisesti tekninen apu, jota annetaan seuraaviin tarkoituksiin:

   - työmarkkinoiden mahdollisimman tehokas käyttö,

   - työnhaku- ja neuvontapalvelujen nykyaikaistaminen,

   - rakenneuudistusohjelmien suunnittelu ja hallinto,

   - työllisyyden kehittämisen edistäminen paikallisella tasolla,

   - tietojenvaihto joustavaa työllistämistä koskevista ohjelmista, mukaan lukien itsenäisen ammatinharjoittamisen ja yrittäjyyden kannustamiseen tarkoitetut ohjelmat.

3. Sopimuspuolet kiinnittävät erityistä huomiota sosiaaliturvaa koskevaan yhteistyöhön, johon muun muassa sisältyy yhteistyö Georgian sosiaaliturvan uudistusten suunnittelussa ja täytäntöönpanossa.

   Näiden uudistusten tarkoituksena on kehittää Georgiassa markkinatalouksille ominaisia turvamenetelmiä, ja ne kattavat kaikki sosiaaliturvan alat.

61 artikla

Matkailu

Sopimuspuolet lisäävät ja kehittävät yhteistyötään, johon sisältyy erityisesti:

- matkailuelinkeinon edistäminen,

- tiedonkulun parantaminen,

- tietotaidon siirtäminen,

- yhteisiä toimia koskevien mahdollisuuksien tutkiminen,

- virallisten matkailusta vastaavien elinten välinen yhteistyö,

- matkailun kehittämistä koskeva koulutus.

62 artikla

Pienet ja keskisuuret yritykset

1. Sopimuspuolten tavoitteena on kehittää ja vahvistaa pieniä ja keskisuuria yrityksiä ja niiden yhteenliittymiä sekä yhteisön ja Georgian pienten ja keskisuurten yritysten välistä yhteistyötä.

2. Yhteistyöhön sisältyy tekninen apu erityisesti seuraavilla aloilla:

   - pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskevan lainsäädännön kehittäminen,

   - asianmukaisen infrastruktuurin kehittäminen (toimisto pienten ja keskisuurten yritysten tukemista varten, viestintä, apu pienille ja keskisuurille yrityksille tarkoitetun rahaston perustamisessa),

   - teknologiakeskusten kehittäminen,

63 artikla

Tiedotus ja viestintä

Sopimuspuolet tukevat tietojenkäsittelyn nykyaikaisten menetelmien kehittämistä, mukaan lukien tiedotusvälineet, ja kannustavat tehokasta ja vastavuoroista tietojenvaihtoa. Etusijalle asetetaan ohjelmat, joiden tavoitteena on välittää suurelle yleisölle perustietoa yhteisöstä ja Georgiasta, mukaan lukien, jos mahdollista, pääsy tietokantoihin, ottaen täysin huomioon oikeudet henkiseen omaisuuteen.

64 artikla

Kuluttajansuoja

Sopimuspuolet aloittavat tiiviin yhteistyön kuluttajansuojajärjestelmiensä yhteensovittamiseksi. Tähän yhteistyöhön voi sisältyä lainsäädäntötyötä ja institutionaalista uudistusta koskevien tietojen vaihto, pysyvien järjestelmien perustaminen vaarallisia tuotteita koskevien tietojen vastavuoroiseksi vaihtamiseksi, kuluttajille annetun tiedon parantaminen erityisesti hintojen, tuotteiden ominaisuuksien ja tarjottujen palvelujen osalta, kuluttajien etujen edustajien välisen tietojenvaihdon kehittäminen sekä kuluttajansuojapolitiikkojen yhteensovittamisen lisääminen ja seminaarien ja koulutusjaksojen järjestäminen.

65 artikla

Tulli

1. Yhteistyön tarkoituksena on varmistaa, että kaikkia suunniteltuja kauppaan ja rehelliseen kilpailuun liittyviä säännöksiä noudatetaan, sekä saattaa päätökseen Georgian tullijärjestelmän lähentäminen yhteisön tullijärjestelmään.

2. Yhteistyöhön sisältyy erityisesti:

   - tietojenvaihto,

   - työskentelymenetelmien parantaminen,

   - yhdistetyn nimikkeistön ja yhtenäisen hallinnollisen asiakirjan käyttöönotto,

   - yhteyden luominen yhteisön ja Georgian passitusjärjestelmien välille,

   - tavaraliikenteeseen liittyvien tarkastusten ja muodollisuuksien yksinkertaistaminen,

   - nykyaikaisten tullin tietojärjestelmien käyttöönoton tukeminen,

   - seminaarien ja koulutusjaksojen järjestäminen.

Teknistä apua annetaan tarvittaessa.

3. Sopimuspuolten hallintoviranomaisten tullikysymyksiä koskevan keskinäisen avun antamisessa noudatetaan tämän sopimuksen liitteessä olevan pöytäkirjan määräyksiä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tässä sopimuksessa ja erityisesti sen 69 ja 71 artiklassa tarkoitettua laajempaa yhteistyötä.

66 artikla

Tilastoyhteistyö

Tämän alan yhteistyön tarkoituksena on sellaisen tehokkaan tilastojärjestelmän kehittäminen, jonka avulla saadaan talousuudistusprosessin tukemiseen ja seurantaan tarvittavat sekä yksityisen yritystoiminnan kehittämistä Georgiassa edistävät luotettavat tilastot.

Sopimuspuolet tekevät yhteistyötä erityisesti seuraavilla aloilla:

   - Georgian tilastojärjestelmän mukauttaminen kansainvälisiin menetelmiin, standardeihin ja luokituksiin,

   - tilastotietojen vaihto,

- tarvittavien makro- ja mikrotaloudellisten tietojen toimittaminen talousuudistuksen toteuttamista ja ohjaamista varten.

Yhteisön edistää tämän tavoitteen saavuttamista antamalla Georgialle teknistä apua.

67 artikla

Talous

Sopimuspuolet helpottavat talousuudistusprosessia ja talouspolitiikkojen yhteensovittamista yhteistyöllä, jonka tarkoituksena on parantaa niiden talouksien perusperiaatteiden ymmärtämistä sekä talouspolitiikan suunnittelua ja toteuttamista markkinataloudessa. Sopimuspuolet vaihtavat tätä varten makrotaloudellisiin tuloksiin ja tulevaisuuden näkymiin liittyviä tietoja.

Yhteisö antaa teknistä apua voidakseen:

- auttaa Georgiaa talousuudistuksen toteuttamisessa antamalla asiantuntija-apua ja teknistä apua,

- edistää taloustieteilijöiden välistä yhteistyötä tietotaidon siirron edistämiseksi talouspolitiikan suunnittelua varten, sekä tähän politiikkaan liittyvien tutkimustulosten laajan levittämisen varmistamiseksi.

67 a artikla

Rahapolitiikka

Georgian pyynnöstä Euroopan unioni antaa teknistä apua, jonka tarkoituksena on tukea Georgiaa sen pyrkiessä lujittamaan rahajärjestelmäänsä ja saamaan aikaan rahayksikkönsä täyden vaihdettavuuden.

Tähän sisältyy tekninen apu Georgian raha- ja luottopolitiikan suunnitteluun ja soveltamiseen täydessä yhteistyössä kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa, henkilökunnan kouluttamiseen ja rahoitusmarkkinoiden kehittämiseen, arvopaperipörssi mukaan lukien. Tähän kuuluu myös epäviralliset keskustelut Euroopan valuuttajärjestelmän periaatteista ja toiminnasta sekä rahoitusmarkkinoita ja pääomansiirtoja koskevista yhteisön säädöksistä.

VII OSASTO

Yhteistyö kansanvaltaan ja ihmisoikeuksiin liittyvissä kysymyksissä

68 artikla

Sopimuspuolet tekevät yhteistyötä kaikissa kansanvaltaisten toimielinten perustamista tai lujittamista koskevissa kysymyksissä, mukaan lukien oikeusvaltion periaatteiden lujittamisen sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojelemisen kannalta olennaiset asiat kansainvälisen oikeuden ja ETYJ:n periaatteiden mukaisesti.

Tämä yhteistyö toteutetaan sellaisten teknisen avun ohjelmien kautta, joiden tavoitteena on muun muassa auttaa asianomaisen lainsäädännön laatimisessa ja täytäntöönpanemisessa, oikeuslaitoksen toiminnassa, oikeusasioihin liittyvissä valtion tehtävissä ja vaalijärjestelmän toiminnassa. Koulutustoiminta voi tarvittaessa sisältyä ohjelmiin. Sopimuspuolet edistävät kansallisten ja alueellisten viranomaisten, oikeusviranomaisten, parlamentin jäsenten ja hallituksista riippumattomien järjestöjen välisiä yhteydenottoja ja vaihtoja.

VIII OSASTO

Yhteistyö laittoman toiminnan torjunnassa sekä laittoman maahanmuuton torjunnassa ja valvonnassa

69 artikla

Sopimuspuolet aloittavat yhteistyön seuraavanlaisen laittoman toiminnan ehkäisemiseksi:

- talouteen liittyvä laiton toiminta, mukaan lukien lahjonta,
- tavaroiden laiton kauppa, mukaan lukien teollisuusjätteet,
- väärentäminen.

Yhteistyö edellä mainituilla aloilla perustuu neuvotteluihin ja läheiseen yhteistoimintaan. Teknistä ja taloudellista apua annetaan muun muassa seuraavilla aloilla:

- laittoman toiminnan torjuntaa koskevan kansallisen lainsäädännön laatiminen,
- tietokeskusten perustaminen,
- laittoman toiminnan torjunnan alalla toimivien elinten tehokkuuden lisääminen,
- henkilökunnan koulutus ja tutkimusinfrastruktuurien kehittäminen,
- laittoman toiminnan torjumiseksi tarkoitettujen molemminpuolisesti hyväksyttävien toimenpiteiden suunnittelu.

70 artikla

Rahanpesu

1. Sopimuspuolet ovat yhtä mieltä tarpeesta pyrkiä yhteistyössä estämään niiden rahoitusjärjestelmien käyttö rikosten avulla yleensä ja erityisesti huumausainerikosten avulla saatujen varojen rikollisen alkuperän häivyttämiseen.

2. Tämän alan yhteistyöhön sisältyy erityisesti hallinnollinen ja tekninen apu, jonka tarkoituksena on laatia rahanpesun estämiseksi asianmukaisia sääntöjä, jotka vastaavat samaa asiaa koskevia yhteisön ja kyseisen alan kansainvälisten toimielinten, mukaan lukien rahoitustoiminnan erityisryhmän (FATF), sääntöjä.

71 artikla

Huumausaineet

Sopimuspuolet tekevät yhteistyötä toimivaltansa rajoissa parantaakseen huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittoman valmistuksen, tarjonnan ja kaupan, mukaan lukien kemiallisten aineiden esiasteiden laittomiin tarkoituksiin kulkeutuminen, estämiseksi tarkoitettujen politiikkojen ja toimenpiteiden toimivuutta ja tehokkuutta sekä edistääkseen huumausaineiden kysynnän ehkäisemistä ja vähentämistä. Tämän alan yhteistyö perustuu neuvotteluihin ja sopimuspuolten väliseen tiiviiseen yhteistyöhön tavoitteiden ja toimenpiteiden yhteensovittamiseen huumausaineisiin liittyvillä aloilla.

71 a artikla

Laiton maahanmuutto

1. Euroopan unionin jäsenvaltiot ja Georgia sopivat tekevänsä yhteistyötä laittoman maahanmuuton estämiseksi ja valvomiseksi. Tätä varten:

   - Georgia sitoutuu ottamaan takaisin kaikki jonkin jäsenvaltion alueella laittomasti oleskelevat kansalaisensa jäsenvaltion pyynnöstä ja ilman muita muodollisuuksia, ja

   - jäsenvaltiot sitoutuvat ottamaan takaisin kaikki Georgian alueella laittomasti oleskelevat kansalaisensa, sellaisena kuin ne on määritelty yhteisön tarkoituksiin, tämän pyynnöstä ja ilman muita muodollisuuksia.

   Jäsenvaltiot ja Georgia antavat kansalaisilleen asianmukaiset henkilöllisyysasiakirjat tätä tarkoitusta varten.

2. Georgia sitoutuu tekemään sitä pyytävien jäsenvaltioiden kanssa kahdenvälisiä sopimuksia, joissa määrätään takaisinottoa koskevista erityisistä velvoitteista, mukaan lukien velvoite ottaa takaisin muiden maiden kansalaiset ja kansalaisuutta vailla olevat henkilöt, jotka ovat saapuneet jäsenvaltion alueelle Georgiasta tai jotka ovat saapuneet Georgian alueelle jäsenvaltiosta.

3. Yhteistyöneuvosto tarkastelee muita mahdollisia yhteisiä toimia laittoman maahanmuuton estämiseksi ja valvomiseksi.

IX OSASTO

Yhteistyö kulttuurin alalla

72 artikla

1. Sopimuspuolet sitoutuvat edistämään ja helpottamaan yhteistyötä kulttuurin alalla. Yhteistyön kohteena voi olla yhteisön taikka yhden tai useamman jäsenvaltion kulttuurin alan yhteistyöohjelma ja muuta toimintaa yhteisen edun mukaisia toimia voidaan kehittää.

2. Tähän yhteistyöhön voi sisältyä:

- tietojen ja kokemusten vaihto muistomerkkien, paikkojen (rakennustaiteellinen perintö) ja museoiden säilyttämisen ja suojelun alalla,

- elinten, taiteilijoiden ja muiden kulttuurin alalla toimivien henkilöiden väliset kulttuurivaihdot,

- kirjallisten teosten kääntäminen.

X OSASTO

Rahoitusyhteistyö teknisen avun alalla

73 artikla

Tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi ja 74, 75 ja 76 artiklan määräysten mukaisesti Georgia saa tilapäistä rahoitustukea yhteisöltä avustuksina myönnettävänä teknisenä avunantona. Tämän tuen tarkoituksena on nopeuttaa Georgian talouden muutosta.

74 artikla

Rahoitustukea annetaan TACIS-ohjelman yhteydessä Euroopan unionin neuvoston asianomaisen asetuksen mukaisesti.

75 artikla

Yhteisön rahoitustuen tavoitteet ja alueet määritellään viiteohjelmassa, josta ilmenee molempien sopimuspuolten välillä sovittavat ensisijaiset tavoitteet ottaen huomioon Georgian tarpeet, kunkin alan vastaanottokyky ja uudistusprosessissa tapahtunut edistyminen. Sopimuspuolet antavat asiasta tiedon yhteistyöneuvostolle.

76 artikla

Käytettävissä olevien varojen mahdollisimman tehokkaaksi hyödyntämiseksi sopimuspuolet varmistavat, että yhteisön teknisen avun antamisen ja muista lähteistä, esimerkiksi jäsenvaltioista, muista maista ja kansainvälisiltä järjestöiltä, kuten Kansainväliseltä jälleenrakennus- ja kehityspankilta sekä Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankilta, tulevan avun antamisen yhteensovittaminen on tehokasta.

XI OSASTO

Institutionaaliset määräykset, yleiset määräykset ja loppumääräykset

77 artikla

Perustetaan yhteistyöneuvosto, joka valvoo tämän sopimuksen täytäntöönpanoa. Yhteistyöneuvosto kokoontuu ministeritasolla kerran vuodessa.Se tarkastelee kaikkia tähän sopimukseen liittyviä tärkeitä kysymyksiä sekä kaikkia muita kahdenvälisiä tai kansainvälisiä sopimuspuolten yhteisen edun mukaisia kysymyksiä tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Yhteistyöneuvosto voi myös antaa asianmukaisia suosituksia molempien sopimuspuolten yhteisellä suostumuksella.

78 artikla

1. Yhteistyöneuvosto muodostuu Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan yhteisöjen komission jäsenistä sekä Georgian hallituksen jäsenistä.

2. Yhteistyöneuvosto vahvistaa oman työjärjestyksensä.

3. Yhteistyöneuvoston puheenjohtajana toimii vuorotellen yhteisön edustaja ja Georgian hallituksen jäsen.

79 artikla

1. Yhteistyöneuvostoa avustaa sen tehtävissä yhteistyökomitea, joka muodostuu Euroopan unionin neuvoston jäsenten edustajista ja Euroopan yhteisöjen komission jäsenistä sekä Georgian hallituksen edustajista tavallisesti korkeiden virkamiesten tasolla. Yhteistyökomitean puheenjohtajana toimii vuorotellen yhteisö ja Georgia.

   Yhteistyöneuvosto määrittää työjärjestyksessään yhteistyökomitean tehtävät, joihin sisältyvät yhteistyöneuvoston kokousten valmistelu, ja kyseisen komitean toimintatavan.

2. Yhteistyöneuvosto voi siirtää osan toimivaltaansa yhteistyökomitealle, joka varmistaa yhteistyöneuvoston kokousten jatkuvuuden.

80 artikla

Yhteistyöneuvosto voi päättää perustaa sellaisia erityisiä komiteoita tai elimiä, jotka voivat avustaa sitä sen tehtävissä, ja määrittää näiden komiteoiden ja elinten kokoonpanon, tehtävät ja toimintatavan.

81 artikla

Tutkiessaan mitä tahansa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa kysymystä, joka liittyy johonkin GATT/WTO-sopimuksen artiklaan viittaavaan määräykseen, yhteistyöneuvosto ottaa huomioon mahdollisimman suuressa määrin tulkinnan, jonka GATT-sopimuksen sopimuspuolet yleensä antavat kyseiselle GATT/WTO-sopimuksen artiklalle.

82 artikla

Perustetaan parlamentaarinen yhteistyökomitea. Siinä kokoontuvat Georgian parlamentin ja Euroopan parlamentin jäsenet mielipiteiden vaihtoa varten. Tämä komitea kokoontuu itse määrittäminsä säännöllisin väliajoin.

83 artikla

1. Parlamentaarinen yhteistyökomitea muodostuu Euroopan parlamentin ja Georgian parlamentin jäsenistä.

2. Parlamentaarinen yhteistyökomitea vahvistaa oman työjärjestyksensä.

3. Parlamentaarisen yhteistyökomitean puheenjohtajana toimii vuorotellen Euroopan parlamentti ja Georgian parlamentti parlamentaarisen yhteistyökomitean työjärjestyksen määräysten mukaisesti.

84 artikla

Parlamentaarinen yhteistyökomitea voi pyytää tämän sopimuksen täytäntöönpanoon liittyviä asiaankuuluvia tietoja yhteistyöneuvostolta, joka toimittaa sille pyydetyt tiedot.

Yhteistyöneuvoston suositukset annetaan tiedoksi parlamentaariselle yhteistyökomitealle.

Parlamentaarinen yhteistyökomitea voi antaa suosituksia yhteistyöneuvostolle.

85 artikla

1. Sopimuspuolet sitoutuvat varmistamaan tämän sopimuksen soveltamisalan yhteydessä, että toisen sopimuspuolen luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat esittää asiansa sopimuspuolten toimivaltaisille tuomioistuimille ja hallinnollisille elimille ilman syrjintää sen omiin kansalaisiin verrattuna

puolustaakseen henkilökohtaisia oikeuksiaan ja omaisuuteensa liittyviä oikeuksia, mukaan lukien oikeus henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen.

2. Toimivaltansa rajoissa sopimuspuolet:

- edistävät välimiesmenettelyn käyttöönottamista sellaisten riitojen ratkaisemiseksi, jotka aiheutuvat yhteisön ja Georgian taloudellisten toimijoiden kauppaan ja yhteistyöhön liittyvistä liiketoimista,

- sopivat, että kun riita jätetään välimiesmenettelyllä ratkaistavaksi, riidan osapuolet voivat valita mitä tahansa kansalaisuutta olevan oman välimiehensä ja että puheenjohtajana toimiva kolmas välimies tai ainoa välimies voi olla kolmannen maan kansalainen, lukuun ottamassa tapauksia, joissa osapuolten valitseman välimieskeskuksen säännöissä määrätään toisin.

- suosittelevat taloudellisille toimijoilleen niiden sopimuksiin sovellettavan lain yksimielistä valitsemista,

- edistävät Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden toimikunnan (Uncitral) laatimien välimiessääntöjen noudattamista ja ulkomaisten välitystuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta New Yorkissa 10 päivänä kesäkuuta 1958 tehdyn yleissopimuksen allekirjoittajavaltioiden välimieskeskusten palvelujen käyttöä.

86 artikla

Tämän sopimuksen määräykset eivät estä sopimuspuolta toteuttamasta toimenpiteitä, jotka:

a) se arvioi tarpeellisiksi keskeisten turvallisuusetujensa vastaisten tietojen julkistamisen estämiseksi;

b) koskevat aseiden, ammusten tai sotatarvikkeiden tuotantoa tai kauppaa taikka puolustustarkoitukseen välttämätöntä tutkimusta, kehitystyötä tai tuotantoa, jos nämä toimenpiteet eivät heikennä sellaisten tuotteiden kilpailuedellytyksiä, joita ei ole tarkoitettu nimenomaan sotilaalliseen käyttöön;

c) se arvioi olcellisen tärkeiksi omien turvallisuusetujensa kannalta vaikeissa, yleisen lainkuuliaisuuden ja järjestyksen ylläpitämiseen vaikuttavissa vakavissa sisäisissä häiriötiloissa, sodassa tai sodan uhkaa merkitsevässä vakavassa kansainvälisessä jännitystilassa taikka täyttääkseen velvollisuudet, joihin se on sitoutunut rauhan ja kansainvälisen turvallisuuden ylläpitämiseksi;

d) se arvioi tarpeellisiksi voidakseen noudattaa sen kansainvälisiä velvollisuuksia ja sitoumuksia, jotka koskevat teollisuustuotteita ja teknologiaa, joilla on kaksi käyttötarkoitusta.

87 artikla

1. Tämän sopimuksen soveltamisalalla ja rajoittamatta siihen sisältyviä erityismääräyksiä:

   - Georgian yhteisöön soveltamat järjestelyt eivät saa johtaa syrjintään jäsenvaltioiden, niiden kansalaisten tai yhtiöiden välillä,

   - yhteisön Georgiaan soveltamat järjestelyt eivät saa johtaa syrjintään Georgian kansalaisten tai yhtiöiden välillä.

2. Edellä 1 kohdan määräykset eivät rajoita sopimuspuolten oikeutta soveltaa verolainsäädäntöään verovelvollisiin, joiden asuinpaikkaa koskeva tilanne on erilainen.

88 artikla

1. Sopimuspuolet voivat saattaa yhteistyöneuvoston käsiteltäväksi tämän sopimuksen soveltamiseen tai tulkintaan liittyvät riidat.

2. Yhteistyöneuvosto voi ratkaista riidan antamalla suosituksen.

3. Jos riitaa ei voida ratkaista 2 kohdan mukaisesti, kumpi tahansa sopimuspuoli voi ilmoittaa toiselle sopimuspuolelle nimeävänsä sovittelijan; toisen sopimuspuolen on tällöin nimettävä toinen sovittelija kahden kuukauden määräajassa. Tätä menettelyä sovellettaessa pidetään yhteisöä ja jäsenvaltioita yhteisesti yhtenä riidan osapuolena.

   Yhteistyöneuvosto nimeää kolmannen sovittelijan.

   Sovittelijoiden suositukset annetaan määräenemmistöllä. Tällaiset suositukset eivät ole sopimuspuolia sitovia.

4. Yhteistyöneuvosto voi päättää riitojen ratkaisua koskevista menettelytavoista.

89 artikla

Sopimuspuolet sopivat neuvottelevansa viipymättä asianmukaisia yhteyksiä käyttäen mistä tahansa tämän sopimuksen tulkintaa tai täytäntöönpanoa koskevasta kysymyksestä ja muista sopimuspuolten välisten suhteiden olennaisista näkökohdista kumman tahansa sopimuspuolen pyynnöstä.

Tämän artiklan määräykset eivät millään tavoin vaikuta eivätkä rajoita 13, 88 ja 94 artiklan määräysten soveltamista.

90 artikla

Georgialle tämän sopimuksen mukaisesti myönnetty kohtelu ei saa olla missään tapauksessa edullisempi kuin jäsenvaltioiden toisilleen myöntämä kohtelu.

91 artikla

Tässä sopimuksessa käsitteellä 'sopimuspuolet' tarkoitetaan Georgiaa sekä yhteisöä tai sen jäsenvaltioita taikka yhteisöä ja sen jäsenvaltioita niiden toimivaltojen mukaisesti.

92 artikla

Siltä osin kuin tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat kysymykset kuuluvat Euroopan energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen ja sen pöytäkirjojen soveltamisalaan, Euroopan energiaperuskirjasta tehtyä sopimusta ja sen pöytäkirjoja sovelletaan kyseisiin kysymyksiin heti niiden voimaantulosta alkaen, mutta ainoastaan siltä osin kuin tällaisesta soveltamisesta on niissä määrätty.

93 artikla

Tämä sopimus tehdään alustavasti kymmenen vuoden määräajaksi. Jollei jompikumpi sopimuspuoli sano sopimusta irti ilmoittamalla asiasta kirjallisesti toiselle sopimuspuolelle kuusi kuukautta ennen sopimuksen voimassaolon päättymistä, sen voimassaoloa jatketaan ilman eri toimenpiteitä vuodeksi kerrallaan.

94 artikla

1. Sopimuspuolet toteuttavat kaikki yleiset tai erityiset toimenpiteet, jotka ovat tarpeen niiden tästä sopimuksesta johtuvien velvollisuuksien täyttämiseksi. Ne huolehtivat siitä, että tämän sopimuksen tavoitteet saavutetaan.

2. Jos jompikumpi sopimuspuoli katsoo, että toinen sopimuspuoli ei täytä tästä sopimuksesta johtuvia velvollisuuksiaan, se voi toteuttaa aiheellisia toimenpiteitä. Muutoin kuin erityisen kiireellisissä tapauksissa, se antaa ennen näiden toimenpiteiden toteuttamista yhteistyöneuvostolle kaikki tiedot, joita tarvitaan tilanteen perusteellista tarkastelua varten molemminpuolisesti hyväksyttävissä olevan ratkaisun löytämiseksi.

Ensisijaisesti on valittava sellaiset toimenpiteet, jotka aiheuttavat vähiten haittaa tämän sopimuksen toiminnalle. Nämä toimenpiteet on annettava viipymättä tiedoksi yhteistyöneuvostolle, jos toinen sopimuspuoli sitä pyytää.

95 artikla

Liitteet I, II, III, IV ja V sekä pöytäkirja ovat erottamaton osa tätä sopimusta.

96 artikla

Tämä sopimus ei vaikuta oikeuksiin, jotka yksilöille ja taloudellisille toimijoille taataan yhtä tai useampaa jäsenvaltiota ja Georgiaa sitovissa voimassa olevissa sopimuksissa siihen asti, kunnes vastaavat henkilökohtaiset ja taloudellisia toimijoita koskevat oikeudet on sen nojalla saavutettu, lukuun ottamatta aloja, jotka kuuluvat yhteisön toimivaltaan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tästä sopimuksesta jäsenvaltioille aiheutuvia velvoitteita niiden toimivaltaan kuuluvilla alueilla.

97 artikla

Tätä sopimusta sovelletaan alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan yhteisön perustamissopimusta, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimusta sekä Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimusta, näissä sopimuksissa määrättyjen edellytysten mukaisesti, sekä Georgian alueeseen.

98 artikla

Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on tämän sopimuksen talteenottaja.

99 artikla

Tämän sopimuksen alkuperäiskappale, jonka englannin-, espanjan-, hollannin-, italian-, kreikan-, portugalin-, ranskan-, ruotsin-, saksan-, suomen-, tanskan ja georgiankieliset toisinnot ovat yhtä todistusvoimaisia, talletetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin huostaan.

100 artikla

Sopimuspuolet hyväksyvät tämän sopimuksen omien menettelyjensä mukaisesti.

Tämä sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona sopimuspuolet ovat ilmoittaneet Euroopan unionin neuvoston

pääsihteerille ensimmäisessä kohdassa tarkoitettujen menettelyjen päätökseen saattamisesta.

Tultuaan voimaan tämä sopimus korvaa Georgian ja yhteisön välisten suhteiden osalta 18 päivänä joulukuuta 1989 Brysselissä allekirjoitetun Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton kauppaa sekä kaupallista ja taloudellista yhteistyötä koskevan sopimuksen.

101 artikla

Jos ennen tämän sopimuksen voimaantuloa varten tarvittavien menettelyjen päätökseen saattamista tämän sopimuksen joidenkin osien määräyksiä sovelletaan yhteisön ja Georgian väliaikaisen sopimuksen perusteella, sopimuspuolet sopivat, että tällöin ilmaisulla 'sopimuksen voimaantulopäivä' tarkoitetaan väliaikaisen sopimuksen voimaantulopäivää.

Luettelo liitteenä olevista asiakirjoista

Liite I Viitteellinen luettelo etuuksista, jotka Georgia myöntää itsenäisille valtioille 8 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Liite II Sopimuksen 42 artiklassa tarkoitetut henkistä, teollista ja kaupallista omaisuutta koskevat yleissopimukset.

Liite III Sopimuksen 25 artiklassa tarkoitetut rahoituspalvelujen määritelmät.

Liite IV Sopimuksen 22 artiklan 2 kohdan mukaiset yhteisön varaukset.

Liite V Sopimuksen 22 artiklan 4 kohdan mukaiset Georgian varaukset.

Pöytäkirja hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta tulliasioissa.

Etuudet, jotka Georgia myöntää itsenäisille valtioille 8 artiklan 3 kohdan mukaisesti

1. Kaikki itsenäiset valtiot:

   tuontitulleja ei oteta käyttöön,
   tuontiin ei sovelleta arvonlisäveroa eikä valmisteveroja.

2. Kaikki itsenäiset valtiot:

   Muihin kuin kaupallisiin toimiin sovellettava erityisjärjestelmä, mukaan lukien näistä toimista aiheutuvat maksut.

Sopimuksen 42 artiklassa tarkoitetut henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen kuuluvia oikeuksia koskevat yleissopimukset

1. Sopimuksen 42 artiklan 2 kohta koskee seuraavia monenvälisiä yleissopimuksia:

   - kansainvälinen yleissopimus esittävien taiteilijoiden, äänitteiden valmistajien sekä radioyritysten suojaamisesta (Rooma, 1961),

   - tavaramerkkien kansainvälisestä rekisteröinnistä tehdyn Madridin sopimuksen lisäpöytäkirja (Madrid, 1989),

   - tavaroiden ja palvelujen kansainvälistä luokitusta tavaramerkkien rekisteröintiä varten koskeva Nizzan sopimus (Geneve 1977, muutettu 1979),

   - Budapestin sopimus mikro-organismien tallettamisen kansainvälisestä tunnustamisesta patentinhakumenettelyä varten (1977, muutettu 1980),

   - uusien kasvilajikkeiden suojaamista koskeva yleissopimus (UPOV) (Geneven asiakirja, 1991),

2. Yhteistyöneuvosto voi suositella, että 42 artiklan 2 kohtaa sovelletaan myös muihin monenvälisiin yleissopimuksiin. Jos kaupankäynnin edellytyksiin vaikuttavia ongelmia esiintyy henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden aloilla, voidaan aloittaa kiireelliset neuvottelut kumman tahansa sopimuspuolen pyynnöstä molempia sopimuspuolia tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi.

3. Sopimuspuolet vahvistavat seuraavista monenvälisistä yleissopimuksista johtuvien velvollisuuksien merkityksen:

   - Bernin yleissopimus kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta (Pariisin asiakirja, 1971),

   - teollisuusomistusoikeuden suojelemista koskeva Pariisin sopimus (Tukholman asiakirja, 1967, muutettu 1979),

   - tavaramerkkien kansainvälistä rekisteröintiä koskeva Madridin sopimus (Tukholman asiakirja, 1967, muutettu 1979),

   - patenttiyhteistyösopimus (Washington 1970, tarkistettu ja muutettu 1979 ja 1984).

4. Georgia myöntää tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen yhteisön yhtiöille ja kansalaisille henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelun ja

tunnustamisen osalta kohtelun, joka on yhtä hyvä kuin sen kolmansille maille kahdenvälisten sopimusten perusteella myöntämä kohtelu.

5. Edellä 4 kohdan määräyksiä ei sovelleta etuuksiin, jotka Georgia myöntää kolmansille maille tosiasiallisen vastavuoroisuuden perusteella, eikä etuuksiin, jotka Georgia myöntää muille entiseen Sosialististen neuvostotasavaltojen liittoon kuuluneille maille.

Sopimuksen 25 artiklassa tarkoitetut rahoituspalvelut: määritelmät

Rahoituspalvelulla tarkoitetaan toisen sopimuspuolen rahoituspalvelujen tarjoajan tarjoamaa rahoitusluonteista palvelua. Rahoituspalveluihin kuuluvat seuraavat toiminnot:

A. Kaikki vakuutuspalvelut ja vakuutukseen liittyvät palvelut

1. ensivakuutus (mukaan lukien rinnakkaisvakuutus);

   i) henkivakuutus;

   ii) muu kuin henkivakuutus;

2. jälleen- ja edelleenvakuutus;

3. vakuutusten välittäminen, kuten vakuutusmeklarien ja -asiamiesten toiminta;

4. vakuutusalan liitännäispalvelut, kuten neuvonta-, aktuaari-, riskin arviointi- ja vahingonkäsittelypalvelut.

B. Pankkipalvelut ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutusta)

1. talletusten ja muiden takaisin maksettavien varojen vastaanotto asiakkailta;

2. kaikenlainen lainaustoiminta, muun muassa kulutusluotot, kiinnitysluotot, factoring-rahoitus ja liiketoiminnan rahoitus;

3. rahoitusleasing;

4. maksupalvelut ja rahansiirtopalvelut, myös luotto- ja maksukortit, matkashekit ja pankkivekselit;

5. takaukset ja maksusitoumukset;

6. kauppa omaan tai asiakkaiden lukuun pörssissä, OTC-markkinoita tai muulla tavalla, johon kuuluu:

   a) rahamarkkinavälineet (shekit, vekselit, talletustodistukset ja niin edelleen);

   b) valuutta;

c) johdannaistuotteet, mukaan lukien, mutta ei yksinomaan, futuurit ja optiot;

d) vaihtokurssit ja korkovälineet, mukaan lukien sellaiset tuotteet kuten swap-sopimukset, termiinikurssisopimukset ja niin edelleen;

e) siirtokelpoiset arvopaperit;

f) muut siirtokelpoiset välineet ja rahoitusomaisuus, myös jalometalliharkot;

7. osallistuminen kaikenlaisten arvopapereiden anteihin, mukaan lukien merkintätakuut ja sijoitukset asiamiehenä (julkisesti tai yksityisesti) ja näihin anteihin liittyvien palvelujen tarjonta;

8. välitystoiminta rahamarkkinoilla;

9. omaisuuden hoito, kuten käteisvarojen tai arvopaperisalkun hoito, yhteissijoitusten hoidon kaikki muodot, eläkerahastojen hoito sekä arvopapereiden talletus- ja notariaattipalvelut;

10. rahoitusomaisuuden, kuten arvopapereiden, johdannaisvälineiden ja muiden siirtokelpoisten välineiden maksu- ja clearingpalvelut;

11. Edellä 1 - 10 alakohdassa lueteltuihin erilaisiin toimintoihin liittyvät muut neuvontapalvelut ja liitännäisrahoituspalvelut, mukaan lukien luottotiedot ja luottoarviot, sijoituksiin ja salkunhoitoon liittyvä tutkimus ja neuvonta, omaisuuteen ja yhtiöiden rakenneuudistuksiin ja strategiaan liittyvät neuvot;

12. muiden rahoituspalvelujen tarjoajien suorittama rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot.

Seuraavat toiminnot eivät kuulu rahoituspalvelujen määrittelyyn:

a) keskuspankkien tai muiden julkisten laitosten toteuttamat toimet raha- ja vaihtokurssipolitiikan toteuttamisen yhteydessä;

b) keskuspankkien, viranomaisten tai julkisten laitosten harjoittama toiminta valtion lukuun tai valtion takuulla lukuun ottamatta tapauksia, joissa näiden julkisten yhteisöjen kanssa kilpailevat rahoituspalvelujen tarjoajat voivat harjoittaa tätä toimintaa;

c) lakisääteiseen sosiaaliturva- tai eläkejärjestelmään kuuluva toiminta lukuun ottamatta tapauksia, joissa julkisten yhteisöjen tai yksityisten laitosten kanssa kilpailevat rahoituspalvelujen tarjoajat voivat harjoittaa tätä toimintaa.

Sopimuksen 22 artiklan 2 kohdan mukaiset yhteisön varaukset

Kaivostoiminta

Joissakin jäsenvaltioissa voidaan vaatia kaivostoimintaa ja kaivosoikeuksia koskevia toimilupia yhtiöiltä, jotka eivät ole Euroopan yhteisön valvonnassa.

Kalastus

Yhteisön jäsenvaltioiden yksinomaiseen toimivaltaan tai lainkäyttövaltaan kuuluvilla merialueilla on biologisten varojen ja kalastusalueiden käyttö ja niille pääsy rajattu kalastusaluksiin, jotka purjehtivat jäsenvaltion lipun alla ja jotka on rekisteröity yhteisön alueella, jollei toisin määrätä.

Kiinteistöjen hankinta

Joissakin jäsenvaltioissa muihin kuin EY:n yhtiöihin sovelletaan rajoituksia kiinteistöjen hankinnassa.

Audiovisuaaliset palvelut, radio mukaan lukien

Tuotantoa ja jakelua, lähetykset ja muut yleisölle välittämisen muodot mukaan lukien, koskeva kansallinen kohtelu voidaan varata sellaisille audiovisuaalisille töille, jotka täyttävät tietyt alkuperävaatimukset.

Televiestintäpalvelut, liikkuvat palvelut ja satelliittipalvelut mukaan lukien

Varatut palvelut

Joissakin jäsenvaltioissa pääsy täydentävien palvelujen ja infrastruktuurin markkinoille on rajoitettua.

Ammatilliset palvelut

Palvelut, jotka on varattu luonnollisille henkilöille, jotka ovat jäsenvaltioiden kansalaisia. Tietyin edellytyksin nämä henkilöt voivat perustaa yhtiöitä.

Maatalous

Joissakin jäsenvaltioissa kansallista kohtelua ei voida soveltaa sellaisiin yhtiöihin, jotka eivät ole yhteisön valvonnassa ja jotka haluaisivat perustaa maatalousyrityksen. Jos yhtiö, joka ei ole yhteisön valvonnassa, hankkii viinitiloja, sen on ilmoitettava asiasta tai tarvittaessa saatava siihen lupa.

Tietotoimistopalvelut

Joissakin jäsenvaltioissa sovelletaan rajoituksia ulkomaalaisten osallistumiseen kustannus- ja lähetystoimintaa harjoittaviin yhtiöihin.

LIITE V

Sopimuksen 22 artiklan 4 kohdan mukaiset Georgian varaukset

1. Georgian voimassa oleva investointeja koskevassa lainsäädännössä säädetään, että ulkomaisten yhtiöiden ja sellaisten georgialaisten yhtiöiden investoinnit, jotka eivät ole valtion valvonnassa[1], edellyttää luvan saamista toimivaltaisilta Georgian viranomaisilta. Kyseisten lupien antamiselle määrätyt edellytykset eivät saa Georgian lainsäädännön mukaisesti johtaa syrjintään yksityisten georgialaisten yhtiöiden ja ulkomaisten yhtiöiden välillä.

   Kyseisiä lupia ei saa käyttää yhteisön yhtiöille tämän sopimuksen 22 artiklan 4 kohdan nojalla myönnettyjen etujen mitätöimiseksi eikä muiden tämän sopimuksen määräysten kiertämiseen. Erityisesti niitä ei saa käyttää yhteisön yhtiöiden sijoittautumisen estämiseksi mille tahansa taloudellisen toiminnan alalle lukuun ottamatta tapauksia, joista määrätään jäljempänä. Lupia ei saa peruuttaa ilman asianmukaisia perusteluja; peruutuksista voidaan valittaa ja tarvittaessa voidaan aloittaa riitojenratkaisumenettely.

   Vuoden 1998 joulukuun 31 päivään mennessä Georgia muuttaa lupia koskevan lainsäädäntönsä vakiintuneen kansainvälisen käytännön ja erityisesti yhteisön lainsäädännön mukaiseksi. Euroopan unioni antaa teknistä apua tällä alalla. Siirtymäkauden aikana Georgia ei toteuta toimenpiteitä tai toimia, jotka muuttavat yhteisön yhtiöiden sijoittautumista ja toimintaa koskevat edellytykset rajoittavammiksi kuin ne olivat tämän sopimuksen parafointipäivää edeltävänä päivänä.

2. Ulkomaiset investoinnit kielletään seuraavilla aloilla:

   - Georgian puolustus ja turvallisuus,

   - huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden valmistus ja myynti,

   - huumausaineita tai myrkyllisiä aineita sisältävien kasvien viljely ja myynti.

3. Ulkomaiset yhtiöt tarvitsevat Georgian toimivaltaisten viranomaisten antaman erityisluvan toiminnan harjoittamiselle lähempänä kuin 20 kilometrin etäisyydellä Georgian rajasta tai muilla alueilla, jotka on määritetty elintärkeiksi kansalliselle turvallisuudelle tai Georgian ympäristön suojelemiselle.

4. Georgian lainsäädännössä säädetään, että valtiolla on oltava vähintään 51 prosenttia sellaisten yritysten osakkeista, joissa on ulkomaisia osakkaita,

---

[1] Sellaisina kuin ne on määriteltyinä tämän sopimuksen yhteisessä julistuksessa käsitteestä 'valvonta'.

seuraavilla taloudellisen toiminnan aloilla. Kyseistä prosenttimäärää voidaan laskea, jos Georgian parlamentti niin päättää:

- kaasu- ja öljyputkien, viestintä- ja voimansiirtolinjojen sekä kansallisella tasolla merkittävien lämpölinjojen toiminnasta ja sille välttämättömistä rakennuksista ja palveluista huolehtiminen,

- kansallisella tasolla merkittävien Georgian moottoriteiden, rautateiden, lentoasemien ja merisatamien hoitaminen,

- arvopaperien, seteleiden, kolikoiden ja postimerkkien liikkeeseenlasku,

- hyvin vaarallisia tartuntatauteja, mukaan lukien tarttuvat ihotaudit, sukupuolitaudit ja mielisairaudet, sairastavien potilaiden hoito,

- vaarallisia tauteja sairastavien eläinten eläinlääketieteellinen hoito,

- raaka-alkoholin valmistus.

5. Vaikka Georgian lainsäädännössä ei tehdä eroa ulkomaisten sijoittajien ja Georgian muiden kuin valtion yritysten välillä maan pitkäaikaisen vuokraamisen osalta, siinä ei sallita niiden ostaa maata tai luonnonvaroja.

6. Ulkomaiset yhtiöt, jotka ovat kiinnostuneita etsimään tai hyödyntämään malmiesiintymiä tai ottamaan ja hyödyntämään Georgiassa tai sen mannerjalustalla olevia luonnonvaroja, tarvitsevat Georgian hallituksen myöntämän toimiluvan.

* * *

Tämän liitteen varausten soveltaminen ei saa missään olosuhteissa johtaa sellaisen kohteluun, joka on epäedullisempi kuin minkä tahansa kolmannen maan yhtiöille myönnetty kohtelu. Rajoitusten lieventämistä sovelletaan myös yhteisön yhtiöihin kansallisen kohtelun tai suosituimmuuskohtelun perusteella sen mukaan, kumpi näistä kohteluista on edullisempi.

Georgian investointeja koskevan lainsäädännön tuleva kehitys tapahtuu tämän sopimuksen määräysten ja hengen mukaisesti, erityisesti yleiset periaatteet, yhtiöiden sijoittautumista ja toimintaa koskevat edellytykset, lainsäädännön alalla tapahtuva yhteistyö (I, IV ja V osasto) sekä yhtiöiden sijoittautumista koskeva yhteisön ja Georgian kirjeenvaihto mukaan lukien.

LUONNOS:

PÖYTÄKIRJA HALLINTOVIRANOMAISTEN KESKINÄISESTÄ AVUANNOSTA TULLIASIOISSA

[redacted]

1 artikla

Määritelmät

Tässä pöytäkirjassa tarkoitetaan:

a) ilmaisulla 'tullilainsäädäntö' sopimuspuolten alueilla sovellettavia säännöksiä, jotka koskevat tavaroiden tuontia, vientiä, kauttakuljetusta ja asettamista tullimenettelyyn mukaan lukien sopimuspuolten toteuttamat kielto-, rajoitus- ja valvontatoimenpiteet;

b) ilmaisulla 'pyynnön esittävä viranomainen' toimivaltaista hallintoviranomaista, jonka sopimuspuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka pyytää avunantoa tulliasioissa;

c) ilmaisulla 'pyynnön vastaanottanut viranomainen' toimivaltaista hallintoviranomaista, jonka sopimuspuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka vastaanottaa pyynnön avunannosta tulliasioissa;

d) ilmaisulla 'henkilötiedot' kaikki tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan henkilöön liittyvät tiedot.

2 artikla

Soveltamisala

1. Sopimuspuolet antavat toisilleen apua lainsäädäntövaltaansa kuuluvilla aloilla tässä pöytäkirjassa määrättyjen tapojen ja edellytysten mukaisesti tullilainsäädäntöä rikkovien toimien ehkäisemiseksi, paljastamiseksi ja tutkimiseksi.

2. Tässä pöytäkirjassa tarkoitettu avunanto tulliasioissa koskee niitä sopimuspuolten hallintoviranomaisia, jotka ovat toimivaltaisia soveltamaan tätä pöytäkirjaa. Se ei rajoita rikosasioissa annettavaa keskinäistä avunantoa koskevien säännösten soveltamista. Avunannon piiriin eivät myöskään kuulu tiedot, jotka on saatu oikeusviranomaisten pyynnöstä käytettyjen valtuuksien perusteella, elleivät nämä oikeusviranomaiset anna tähän suostumustaan.

3 artikla

Pyynnöstä annettava apu

1. Pyynnön vastaanottanut viranomainen toimittaa pyynnön esittäneelle viranomaiselle tämän pyynnöstä kaikki asiaa koskevat tiedot, jotta tämä voi varmistaa, että tullilainsäädäntöä sovelletaan oikein, mukaan lukien tiedot havaituista tai suunnitelluista toimista, jotka ovat tai olisivat tullilainsäädännön vastaisia.

2. Pyynnön vastaanottanut viranomainen ilmoittaa pyynnön esittäneelle viranomaiselle tämän pyynnöstä, onko toisen sopimuspuolen alueelta viedyt tavarat tuotu asianmukaisesti toisen sopimuspuolen alueelle, ja yksilöi tarvittaessa tavaroihin sovelletun tullimenettelyn.

3. Pyynnön vastaanottanut viranomainen toteuttaa pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että erityinen valvonta kohdistetaan:

   a) luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, joiden perustellusti uskotaan rikkovan tai rikkoneen tullilainsäädäntöä;

   b) paikkoihin, joihin tavaraa on varastoitu siten, että voidaan perustellusti uskoa niiden olevan tullilainsäädäntöä rikkoviin toimiin tarkoitettuja;

   c) sellaisten tavaroiden liikkumiseen, joiden on ilmoitettu mahdollisesti olevan tullilainsäädännön vastaisten toimien kohteena;

   d) kulkuneuvoihin, joita perustellusti uskotaan käytetyn tai käytettävän tai voitavan käyttää tullilainsäädäntöä rikkovissa toimissa.

4 artikla

Oma-aloitteinen avunanto

Sopimuspuolet antavat toisilleen lainsäädäntönsä, sääntöjensä ja muiden säädöstensä mukaisesti apua ilman, että sitä pyydetään, jos ne pitävät sitä tullilainsäädännön oikean soveltamisen kannalta tarpeellisena, erityisesti silloin kun ne saavat seuraavia asioita koskevia tietoja:

- toimet, joilla rikotaan tai näytetään rikkovan tullilainsäädäntöä ja joilla saattaa olla merkitystä muille sopimuspuolille,

- uudet keinot tai menetelmät, joita käytetään näiden toimien toteuttamisessa,

- tavarat, joiden tiedetään olevan tullilainsäädäntöä rikkovien toimien kohteena,

- luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, joiden perustellusti uskotaan rikkovan tai rikkoneen tullilainsäädäntöä,

- kulkuneuvoihin, joita perustellusti uskotaan käytetyn tai käytettävän tai voitavan käyttää tullilainsäädäntöä rikkovissa toimissa.

5 artikla

Toimitukset/tiedoksiannot

Pyynnön vastaanottanut viranomainen toteuttaa pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä oman lainsäädäntönsä mukaisesti kaikki tarvittavat toimenpiteet:

- kaikkien sellaisten asiakirjojen toimittamiseksi, ja

- kaikkien sellaisten päätösten tiedoksi antamiseksi,

jotka kuuluvat tämän pöytäkirjan soveltamisalaan, vastaanottajalle, joka asuu sen alueella tai on sijoittautunut sinne. Edellä 6 artiklan 3 kohdan määräyksiä sovelletaan itse pyynnön osalta.

6 artikla

Avunantoa koskevien pyyntöjen muoto ja sisältö

1. Tämän pöytäkirjan nojalla esitetyt pyynnöt tehdään kirjallisesti. Pyynnön täyttämiseksi tarvittavat asiakirjat liitetään pyyntöön. Myös suulliset pyynnöt voidaan hyväksyä, jos asian kiireellisyyden perusteella on tarpeen, mutta ne on viipymättä vahvistettava kirjallisesti.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa pyynnöissä on esitettävä seuraavat tiedot:

   a) pyynnön esittävä viranomainen;

   b) pyydetyt toimenpiteet;

   c) pyynnön tarkoitus ja syy;

   d) asiaan liittyvä lainsäädäntö, säännöt ja muut oikeudelliset välineet;

   e) mahdollisimman tarkat ja laajat tiedot tutkimuksen kohteena olevista luonnollisista henkilöistä tai oikeushenkilöistä;

f) yhteenveto asiaa koskevista seikoista ja jo suoritetuista kyselyistä, lukuun ottamatta 5 artiklassa tarkoitettuja tapauksia.

3. Pyynnöt on tehtävä pyynnön vastaanottaneen viranomaisen virallisella kielellä tai jollakin sen hyväksymällä kielellä.

4. Jos pyyntö ei täytä muotovaatimuksia, voidaan vaatia sen korjaamista tai täydentämistä; varotoimenpiteitä voidaan kuitenkin toteuttaa.

7 artikla

Pyyntöjen täyttäminen

1. Pyynnön vastaanottanut viranomainen toimii toimivaltansa ja käytettävissä olevien voimavarojen mukaisesti avunpyynnön täyttämiseksi samalla tavoin kuin se toimisi omaan lukuunsa tai saman sopimuspuolen muiden viranomaisten pyynnöstä toimittamalla käytössään olevia tietoja, suorittamalla tarkoituksenmukaisia tutkimuksia tai järjestämällä niiden tekemisen. Tämä määräys koskee myös hallinnollista yksikköä, jolle pyynnön vastaanottanut viranomainen on välittänyt pyynnön, jos tämä ei voi toimia yksin.

2. Avunantopyynnöt täytetään pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen lainsäädännön, sääntöjen ja muiden oikeudellisten välineiden mukaisesti.

3. Sopimuspuolen asianmukaisesti valtuutetut virkamiehet voivat toisen asianomaisen sopimuspuolen suostumuksella ja sen määräämin edellytyksin saada pyynnön vastaanottaneelta tai tämän vastuualueeseen kuuluvalta toiselta viranomaiselta tietoja, jotka koskevat tullilainsäädäntöä tosiasiallisesti tai mahdollisesti rikkovia toimia ja joita pyynnön esittänyt viranomainen tarvitsee tämän pöytäkirjan soveltamiseksi.

4. Sopimuspuolen virkamiehet voivat toisen asianomaisen sopimuspuolen suostumuksella ja sen määräämin edellytyksin olla läsnä tämän alueella suoritettavissa tutkimuksissa.

8 artikla

Tietojen välityksessä käytettävä muoto

1. Pyynnön vastaanottanut viranomainen toimittaa tutkimusten tulokset pyynnön esittäneelle viranomaiselle asiakirjoina, oikeaksi todistettuina asiakirjajäljennöksinä, kertomuksina ja muina niiden kaltaisina asiakirjoina.

2. Kaikki 1 kohdassa tarkoitetut asiakirjat voidaan korvata missä tahansa muodossa olevalla samaa tarkoitusta varten tietokoneella tuotetulla tiedolla.

9 artikla

Poikkeukset avunantovelvollisuuteen

1. Sopimuspuolet voivat kieltäytyä tässä pöytäkirjassa tarkoitetusta avunannosta, jos avunpyyntöön suostuminen:

   a) voisi loukata Georgian tai sellaisen Euroopan unionin jäsenvaltion itsemääräämisoikeutta, jolta on pyydetty apua tämän pöytäkirjan mukaisesti; tai

   b) todennäköisesti uhkaa yleistä järjestystä, turvallisuutta tai muita keskeisiä etuja, erityisesti 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa; tai

   c) koskee muuta kuin tullilainsäädäntöä koskevia valuutta- tai verosäännöksiä; tai

   d) loukkaa teollisia salaisuuksia taikka liike- tai ammattisalaisuuksia.

2. Jos pyynnön esittävä viranomainen pyytää sellaista apua, jota se ei itse voisi pyydettäessä antaa, se huomauttaa tästä seikasta pyynnössään. Pyynnön vastaanottanut viranomainen saa päättää, miten se vastaa tällaiseen pyyntöön.

3. Jos avunannosta kieltäydytään, kieltäytymispäätös ja sen perustelut on viipymättä annettava tiedoksi pyynnön esittäneelle viranomaiselle.

10 artikla

Tietojenvaihto ja luottamuksellisuus

1. Tämän pöytäkirjan mukaisesti missä tahansa muodossa annetut tiedot ovat luottamuksellisia tai rajoitettuja, riippuen kummankin sopimuspuolen asiaa koskevista säännöistä. Niihin sovelletaan virallista salassapitovelvollisuutta ja niitä koskee vastaaviin tietoihin sovellettava suoja tiedot vastaanottaneen sopimuspuolen asiaa koskevan lainsäädännön sekä yhteisön toimielimiin sovellettavien vastaavien säännösten mukaisesti.

2. Henkilöön liittyviä tietoja saa toimittaa ainoastaan, jos niitä vastaanottava sopimuspuoli sitoutuu suojelemaan niitä vähintään samalla tavalla kuin tietoja toimittava sopimuspuoli suojelisi niitä samassa tapauksessa.

3. Saatuja tietoja voidaan käyttää ainoastaan tämän pöytäkirjan soveltamiseksi. Jos toinen sopimuspuoli pyytää tietoja muuhun tarkoitukseen, sen on etukäteen pyydettävä tiedot toimittaneelta viranomaiselta sen kirjallista suostumusta. Tietoja pyytäneen sopimuspuolen on lisäksi noudatettava tämän viranomaisen asettamia rajoituksia.

4. Edellä 3 kohdan määräykset eivät estä tietojen käyttöä tullilainsäädännön noudattamatta jättämisen vuoksi järjestetyissä oikeudellisissa tai hallinnollisissa menettelyissä. Kyseiset tiedot toimittaneelle toimivaltaiselle viranomaiselle ilmoitetaan kyseisestä käytöstä.

5. Sopimuspuolet voivat käyttää tämän pöytäkirjan määräysten mukaisesti saatuja tietoja ja tutkittuja asiakirjoja todisteena todistusaineistossa, kertomuksissa ja lausunnoissa sekä oikeudelle esitettyjen kanteiden ja syytteiden yhteydessä.

11 artikla

Asiantuntijat ja todistajat

1. Pyynnön vastaanottaneen viranomaisen virkamies voidaan toisen sopimuspuolen toimivaltaan kuuluvalla alueella valtuuttaa valtuutuksessa olevin rajoituksin esiintymään asiantuntijana tai todistajana oikeudellisissa tai hallinnollisissa menettelyissä, jotka koskevat tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvia asioita, sekä esittämään esineitä, asiakirjoja tai niiden virallisesti oikeaksi todistettuja jäljennöksiä, joita mahdollisesti tarvitaan näissä menettelyissä. Todistamis- tai kuulemispyynnössä on ilmoitettava selvästi, minkä asian johdosta ja minkä aseman tai ominaisuuden perusteella virkamiestä kuullaan.

2. Valtuutuksen saanut virkamies saa pyynnön esittäneen sopimuspuolen alueella omille virkamiehille voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti taatun suojan.

12 artikla

Avunannosta aiheutuneet kustannukset

Sopimuspuolet ovat vaatimatta toisiltaan korvausta tämän pöytäkirjan nojalla aiheutuneista kustannuksista lukuun ottamatta tapauksen mukaan asiantuntijoiden ja todistajien sekä muun kuin julkishallinnon palveluksessa olevien tulkkien ja kääntäjien kustannuksia.

13 artikla

Soveltaminen

1. Georgian keskustulliviranomaiset ja Euroopan yhteisöjen komission toimivaltaiset osastot sekä tarvittaessa Euroopan unionin jäsenvaltioiden tulliviranomaiset vastaavat tämän pöytäkirjan soveltamisesta. Ne päättävät kaikista pöytäkirjan soveltamisessa tarvittavista käytännön toimenpiteistä ja järjestelyistä ottaen huomioon voimassa olevat tietosuojaa koskevat säännöt. Ne voivat suositella toimivaltaisille elimille muutoksia, jotka niiden käsityksen mukaan pitäisi tehdä tähän pöytäkirjaan.

2. Sopimuspuolet neuvottelevat keskenään ja ilmoittavat sen jälkeen toisilleen yksityiskohtaisista soveltamista koskevista säännöistä, jotka on annettu tämän artiklan määräysten mukaisesti.

14 artikla

Täydentävä luonne

Yhden tai useamman Euroopan unionin jäsenvaltion ja Georgian tekemät keskinäistä avunantoa koskevat sopimukset eivät estä soveltamasta yhteisön säännöksiä komission toimivaltaisten osastojen ja jäsenvaltioiden tulliviranomaisten välisestä sellaisten tietojen toimittamisesta, jotka koskevat tulliasioissa saatuja, yhteisölle mahdollisesti merkityksellisiä tietoja, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 10 artiklan määräysten soveltamista.

[redacted]

Yhteinen julistus 5 artiklasta

Jos sopimuspuolet ovat yhtä mieltä siitä, että olosuhteet vaativat korkean tason tapaamisia, niitä järjestetään tarpeen mukaan.

[redacted]

Yhteinen julistus 14 artiklasta

Sopimuspuolet neuvottelevat yhteistyökomiteassa tuontitullipolitiikastaan, mukaan lukien tullisuojan muutokset, kunnes Georgia liittyy WTO:hon. Kyseisiä neuvotteluja ehdotetaan erityisesti ennen tullisuojan korottamista.

[redacted]

Yhteinen julistus käsitteestä 'valvonta' 24 artiklan b kohdassa ja 36 artiklassa

1. Sopimuspuolet vahvistavat olevansa yhtä mieltä siitä, että valvonta riippuu yksittäisten tapausten tosiasiallisista olosuhteista.

2. Yhtiön katsotaan olevan toisen yhtiön valvonnassa ja sitä pidetään näin ollen toisen yhtiön tytäryhtiönä, jos esimerkiksi:

   - toisella yhtiöllä on äänten enemmistö suoraan tai välillisesti, tai

   - toisella yhtiöllä on oikeus nimittää ja erottaa enemmistö toisen yhtiön hallinto- tai johtoelimen tai valvovan elimen jäsenistä, ja se on samalla tytäryhtiön osakkeenomistaja tai jäsen.

3. Sopimuspuolet katsovat, että 2 kohdassa esitetyt perusteet eivät ole tyhjentäviä.

[redacted]

Yhteinen julistus 35 artiklasta

Viisumin vaatimisen vain tietyn sopimuspuolen luonnollisilta henkilöiltä ei katsota mitätöivän tai rajoittavan erityiseen sitoumukseen perustuvia etuja.

[redacted]

Yhteinen julistus 42 artiklasta

Sopimuspuolet sopivat, että tätä sopimusta sovellettaessa käsitteisiin henkinen, teollinen ja kaupallinen omaisuus sisältyvät erityisesti tekijänoikeudet, mukaan lukien tietokoneohjelmien tekijänoikeudet, lähioikeudet, oikeudet, jotka liittyvät patentteihin, teolliseen muotoiluun, maantieteellisiin merkintöihin, mukaan lukien alkuperänimitykset, tavara- ja palvelumerkkeihin ja integroitujen piirien piirimalleihin sekä teollisuusomistusoikeuden suojelemista koskevan Pariisin sopimuksen 10 a artiklassa tarkoitettu suoja vilpillistä kilpailua vastaan ja tietotaitoa koskevien julkaisemattomien tietojen suojaaminen.

Yhteinen julistus 94 artiklasta

1. Sopimuspuolet sopivat, että sopimuksen 94 artiklaan sisällytetyllä ilmaisulla 'erityisen kiireelliset tapaukset' tarkoitetaan sopimuksen oikein tulkitsemiseksi ja soveltamiseksi jommankumman sopimuspuolen tekemää sopimuksen merkittävää rikkominen. Sopimuksen merkittävä rikkominen käsittää:

   a) sopimuksen perusteettoman purkamisen, joka ei ole oikeutettua kansainvälisen oikeuden yleisten sääntöjen mukaan;

      tai

   b) sopimuksen 2 artiklassa määrättyjen sopimusten olennaisten osien rikkomisen.

2. Sopimuspuolet sopivat, että 94 artiklassa tarkoitetut 'aiheelliset toimenpiteet' tarkoittavat kansainvälisen oikeuden mukaisesti toteutettuja toimenpiteitä. Jos toinen sopimuspuoli toteuttaa tietyn toimenpiteen erityisen kiireellisessä tapauksessa 94 artiklan nojalla, toinen sopimuspuoli voi aloittaa riitojen ratkaisemiseksi määrätyn menettelyn.

Ranskan tasavallan julistus

Ranskan tasavalta huomauttaa, että Georgian kanssa tehtyä kumppanuus- ja yhteistyösopimusta ei sovelleta Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti Euroopan yhteisöön assosioituneihin merentakaisiin maihin ja alueisiin.

YHTIÖIDEN SIJOITTAUTUMISTA KOSKEVA YHTEISÖN JA GEORGIAN KIRJEENVAIHTO

A. Georgian hallituksen kirje

Arvoisa Herra,

Viittaan ..... parafoituun kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen.

Kuten neuvotteluissa korostin, Georgia myöntää Georgian alueelle sijoittautuville ja siellä toimiville yhteisön yhtiöille etuoikeutetun kohtelun tietyiltä osin. Selitin, että tämä heijastaa Georgian politiikkaa edistää kaikin keinoin yhteisön yhtiöiden sijoittautumista Georgiaan.

Tämän seikan huomioon ottaen katson, että tämän sopimuksen parafoimisen ja yhtiöiden sijoittautumista koskevien artiklojen voimaantulon välisenä aikana Georgia ei toteuta toimenpiteitä tai anna lainsäädäntöä, joiden seurauksena yhteisön yhtiöitä syrjittäisiin tai niihin kohdistuva syrjintä huononisi suhteessa Georgian tai kolmansien maiden yhtiöihin ja sopimuksen parafointipäivänä vallinneeseen tilanteeseen verrattuna.

Olisin kiitollinen, jos voisitte vahvistaa vastaanottaneenne tämän kirjeen.

Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

Georgian hallituksen puolesta

[redacted]

B. Euroopan yhteisöjen kirje

Arvoisa Herra,

Minulla on kunnia ilmoittaa saaneeni seuraavan tänään päivätyn kirjeenne:

"Viittaan ..... parafoituun kumppanuus ja yhteistyösopimukseen.

Kuten neuvotteluissa korostin, Georgia myöntää Georgian alueelle sijoittautuville ja siellä toimiville yhteisön yhtiöille etuoikeutetun kohtelun tietyiltä osin. Selitin, että tämä heijastaa Georgian politiikkaa edistää kaikin keinoin yhteisön yhtiöiden sijoittautumista Georgiaan.

Tämän seikan huomioon ottaen katson, että tämän sopimuksen parafoimisen ja yhtiöiden sijoittautumista koskevien artiklojen voimaantulon välisenä aikana Georgia ei toteuta toimenpiteitä tai anna lainsäädäntöä, joiden seurauksena yhteisön yhtiöitä syrjittäisiin tai niihin kohdistuva syrjintä huononisi suhteessa Georgian tai kolmansien maiden yhtiöihin ja sopimuksen parafointipäivänä vallinneeseen tilanteeseen verrattuna.

Olisin kiitollinen, jos voisitte vahvistaa vastaanottaneenne tämän kirjeen."

Vahvistan vastaanottaneeni tämän kirjeen.

Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

Euroopan yhteisöjen puolesta

Sopimukseen kuulumaton osa

Yhteisön julistus

Yhteisö sitoutuu antamaan teknistä apua järjestämällä seminaareja tai muulla asianmukaisella tavalla, jotta Georgian viranomaiset ja taloudelliset toimijat hyötyisivät täysin yhteisön yleisen tullietuusjärjestelmän, sellaisena kuin sitä tällä hetkellä sovelletaan Georgiaan, tarjoamista eduista.

ISSN 1024-4492

KOM(96) 135 lopullinen

ASIAKIRJAT

FI 11

Luettelonumero : CB-CO-96-156-FI-C

ISBN 92-78-02507-0

Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto

L-2985 Luxemburg

82